

HITLERIS JAU REIKALAUJA DANCIGO MIESTO

Tūkstančiai Newjorkiečių Dalyvaujant Miesto Majorui Reikalavo Sulaikyti Hitlerį

NEW YORK, Kovo 27. — New Yorko Majoras Fiorella LaGuardia, kurio pažymėjimai apie Hitlerį privertė nazius reikalauti apologijos, praėitį šeštadienį vėl pasmerkė Hitlerį. Jisai pareiškė 20,000 demonstrantų, kad nazių užpuolimas ant Čekoslovakijos yra "tarptautinė piktadarystė."

Centrinėmis gatvėmis demonstravo 20,000 žmonių minia. Daugiausia tautiniais rūbais apsirėdę čekai ir slovakai. Virš maršuojančių galvų skrido penki orlaiviai, kurių vienas rašė dūmais "Stop Hitler." Minia nešė kariakūras, kuriose Hitleris buvo atvaizduojamas kiaule, beždžione, vilku ir kitokių sutverimu. Demonstrantus tėjimo pusė milijono žmonių ir entuziastiškai sveikino. Majoras LaGuardia buvo vyriausiojo parado maršalu.

"Pasaulis negalės būti laimingu tol, kol bile valdžia leis kitiems paniekinti kitų teises, lauzyti šalių nepriklausomybes, užpulti kitas žemes ir apiplėšti jų miestus," pareiškė LaGuardia.

Toliau jisai nurodė, kad Čekoslovakijos žmonės negalės būti sunaikinti ir jie tęs istoriją, kada Hitleris bus palikęs juoda žymę pasaulio istorijoj.

Nutrūko Ispanijos Išdavikų Derybos Su Fašistais

HENDAYE, Kovo 27. — Ispanijos išdavikų klika, save vadinantys Madrido "apgyrimo" taryba, vakar paskelbė per radio, kad generolui Frankui pradėjus ofensyvą nutrūko derybos. Radio pranešėjas Juan del Ric sako, kad sugrįžo iš Burgos du generolo Miaja atstovai, kurie derėjosi su Franku del taikos. Franko valdžia atmetė Madrido išdavikiškos klikos statomas sąlygas ir pareikalavo besąlyginio pasidavimo. Todėl generolo Miaja klika imasi "apsigynimo priemonių."

Tuo tarpu fašistai pradėjo ofensyvą Kardobos sektoriuje, esančiame už 150 mylių nuo Madrido į pietus. Taip pat fašistai praneša, kad jeigu Miaja greitai neužleis jiems Madrido, tai tuojau jie pulsią kituose dviejuose sektoriuose.

Generolo Miaja taryba, siūlydama fašistams centralinę Ispaniją, reikalauja iš fašistų sekamų sąlygų užtikrinimo:

1. Ispanijos teritorijos "neliečiamybės" gerbimo.
2. "Maksimum pagarbos" civiliams ir kareiviams, dalyvavusiems kare.
3. Garantijų, kad nebus atkeršijimo.
4. Gyvenimui, laisvei ir kareivių interesams pagarbos.
5. To paties ir milicininkams.
6. To paties ir valdžios oficialams.
7. Dvidešimt penkių dienų laikotarpio išvykimui asmenims, norintiems aplėsti šalį.
8. Italų ir maurų ištraukimo iš Ispanijos.

Radio pranešėjas sako, kad fašistai sutikė garantuoti reikalavimus, bet pertraukė derybas

todėl, kad išdavikiška klika neperdavė jiems laiku buvusią Ispanijos respublikos aviaciją. Aviacijos perdavimas turėjęs įvykti šeštadienį. Miaja klika nesipriešinant aviacijos perdavimui, bet negalėjęs tai įvykdyti šeštadienį, nes dėl trumpo laiko pasi'aiškė medžiaginių negalimumų.

Kaip Smetonos Valdžia Formuluoja Sutartį Dėlei Klaipėdos Atidavimo

KAUNAS, Kovo 23. — Lietuvos valdžia oficialiai paduoda, jog sekamomis sąlygomis buvo pervestas Vokietijai Klaipėdos kraštas:

"Šiandakt Lietuvos delegatai pasirašė Berlyne sutartį pagal kurią:

- "1. Klaipėdos kraštas prijungiamas prie Vokietijos;
- "2. Ginkluotos pajėgos tuoj apleidžia Klaipėdos kraštą;
- "3. Dėl išplaukiančių iš atskirimo ūkiškų, finansinių ir pilietybės klausimų bus susitarta vėliau;

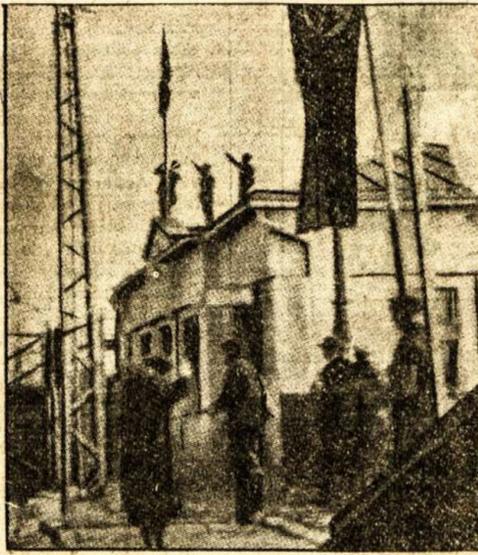
"4. Lietuvai bus įtaisyta uoste laisva zona (ruožas);

"5. Lietuva ir Vokietija pasizada nevartoti jėgos viena prieš kitą.

"Priedlyj nustatytos bendros linijos dėl laisvos uosto zonos įtaisyimo, būtent: Vokiečių uosto valdya užnuomos (parsamdydys) 99 metams uosto bendrovei reikalingus žemės ir vandens plotus, gi uosto bendrovė bus sudaryta Lietuvos-Vokietijos susitarimu su dominuojančiu Lietuvos kapitalu; nuoma bus laikoma apmokėta Lietuvos padarytomis investacijomis (kapitalo indėliais); Lietuvos susisiekiame su laisva zona leidžiamas laisvas nuo maito pervežimas prekių."

HALIFAX, Kovo 27. — Universiteto studentai sudegino "Hitlerį" laike demonstracijos prieš nazius.

Dalyvavo virš 150 studentų.

Pereitą ketvirtadienį nespėjus Hitleriui įžengti į Klaipėdą naziai jau kėlė aukštyn svastikas ir saljutavo su pakeltomis rankomis. Viršų, vokiškas stormtrupis patruliuoja Kalipėdos gatvę.

Pravda Sako Klaipėdą Naziam Atidavė Anglija ir Francija

HITLERIS KURSTO JUGOSLAVIJOS VOKIECIUS

PARYŽIUS, Kovo 27. — Garsoji žurnalistė Tabouš rašo Francijos radikalų socialistų laikraščiuose, kad Hitleris pasirošęs pradėti Jugoslavijos skandolą. Šiam tikslui jisai kėlė kartą buvo pasišaukęs i Berlyną tris Jugoslavijos vokiečių atstovus ir vieną senatorių.

Tie trys Jugoslavijos vokiečių atstovai ir senatorius yra tampriai susirišę su Jugoslavijoje esamais Gestapo agentais, nurodė žurnalistė.

EUROPA PARDUOTA; ARTINASI KATASTROFA

PARYŽIUS, Kovo 27. — Francijos ir Anglijos diplomatų pasipriešinimas SSRS pasiūlymui šaukti 9 jėgų konferenciją visas viltis apie pasipriešinimą nazių agresijai išvaikė i visas puses.

Naziai iš to suprato, kad jiems leidžiama maršuoti ant Holandijos ir Šveicarijos.

Europą greitai laiku sukrėsias dar didesnė katastrofa.

Anglų ir Francūzų pastangos atplėšti Italiją nuo ašies taipgi jokių vaisių neduoda. Vietoj to, Italija stato naujus reikalavimus.

MASKVA. — Anglija ir Francija iš anksto puikiai žinojo, kaip naziai ruošėsi užgroti Klaipėdą, — rašo Sovietų Komunistų Partijos vyriausias laikraštis "Pravda." Bet "Anglija ir Francija nepadarė nė vieno žingsnio pastot kelią Vokietijai užgroti Klaipėdą," nors Anglija ir Francija sykiu su Italija ir Japonija andai "užtikrin" Klaipėdos kraštą Lietuvai.

Todėl tikrumoje reikia laikyti Angliją ir Franciją nazių pagelbininkėmis tame žygyje prieš Klaipėdą. Tai naujas pavyzdys "demokratinės" Anglijos ir Francijos "nesikišimo" politikos, kaip sakė "Pravda."

Dalykai eina taip, kad galų gale pati Francija susidurs su klausimu: "Taip ar ne?" Juk Italija vėl pasmarkina savo reikalavimus atiduoti jai Džibutį, Tunisiją ir kitas dabar valdomas Francijos žemes, — kaip kad primena "Pravda."

ORLAVIO NELAIMEJ ZUVO 8 ŽMONĖS

OKLAHOMA CITY, Kovo 27. — Keturiolikos pasažierių orlaiviu nukritus žuvo 8 keleiviai, įskaitant pilotą. Keturi išliko gyvi.

Nelaimė įvyko po to, kai vienas motoras beskrendant subirėjo.

JAPONIJOS IMPERIALISTAI KURSTO EUROPOS FAŠISTUS

LONDONAS. — London News Chronicle praneša, kad Japonija pažadėjo sugrąžinti Vokietijai Karolinos salas, esančias Pacifiko vandenyne, jeigu pastaroji atsims iš Anglijos ir Francijos buvusias Kaizerinės Vokietijos kolonijas.

Kitaip sakant, Japonija "parodė kitoms šalims pavyzdį," kurį ketina realizuoti tik tada, kada Vokietija atgaus iš Anglijos ir Francijos buvusias Vokietijos kolonijas.

The London Daily Herald praneša, kad japonai žadą sugrąžinti naziams Shantung pusalyje esantį Kio-Chau miestelį, jeigu išreikalaus kas jiems "priklaus" iš Anglijos ir Francijos.

HUNGARAI VĖL PUOLA SLOVAKUS

BRATISLOVA, Kovo 27. — Šiandien vėl išsiveržė dideli susikirtimai tarp hungarų ir slovakų prie Rutenijos rubežiaus, nežūrint šeštadienį padarytų palyubų.

Hungarai iš artilerijos apšaudė slovakų kaimą Revistia.

Per susikirtimą nemažai abiejų pusių kareivių sunkiai nukentėjo. Esą ir užmuštų.

Taipgi Teisių Tiesti Vieškelį Per Koridorių Linkui Rytų Prusijos

SKIRIA \$358,000,000 ŠALIES GYNIMO REIKALAMS

WASHINGTONAS. — Jau tik prezidento pasirašymo reikia, kad suteikti armijai \$300,000,000 statymui daugiau orlaivių. Norima pasiekti 6,000 karinių orlaivių.

Viso paskirta šalies gynymai 358 milijonai dolerių.

Prezidentas bilių pasirašys.

Anglijos ir Francijos Valdovai Tik Dumia Svietui Akis

MASKVA. — Anglijos ir Francijos valdovai tiktai plepa, būk jie "keičia savo užsienio politiką," būk Anglija ir Francija "nori" suorganizuot valstybių bloką prieš fašistus užpuolikus — Hitlerį ir Musolinį. Taip Sovietų Komunistų Partijos organas "Pravda" nušviečia Anglijos ir Francijos politikierius:

"Londone ir Paryžiuje paskutinėmis dienomis skleidžiami girdai apie permainingą jų užsienio politikoje iki šiol liekasi tiktai šnekos, ir daugiau nieko.

"Ažuot daryt kokius tikrus, daiktinius žingsnius, stabdyt tolesnius žygius fašistinių užpuoliku, tai Londono ir Paryžiaus pleperiai tiktai spėlioja, i katrą pusę užpuolikas šoks sekančiu savo šuoliu — ar i Rytus ar i Vakarus.

A.D.F. SAVO SĄLYGAS SILO UNIJŲ VIENYBEI

WASHINGTONAS, Kovo 25. — Amerikos Darbo Federacijos Pildanti Taryba paskelbė, jog ji pasirošus vėl tęsti derybas dėlei CIO ir ADF unijų vienybės.

Taryba, žinoma, siūlo savo sąlygas.

Taryba atmetė CIO planą vienybei, bet ji negali visai atmeti pačios vienybės, nes to reikalauja daugelis ADF unijų, taip jau, kaip ir CIO.

LONDONAS, Kovo 27. — Daily Express žiniomis, Hitleris įteikęs Lenkijai šiuos reikalavimus:

1. Sugrąžinti Vokietijai Dancigą.
2. Perleisti Vokietijai Oderberg miestą ant Lenkijos-Moravijos rubežiaus.
3. Leisti Vokietijai tiesti vieškelį per lenkų koridorių linkui Rytų Prusijos.

Daily Express žiniomis, Lenkijos valdžia sutinkanti diskutuoti Dancigo klausimą, bet Oderbergo miesto ir vieškelio klausimais nenorinti nei užsiminti.

To rezultate santykiai tarp Lenkijos ir Vokietijos nuolatos blogėja.

Lenkija koncentruoja savo armiją prie Dancigo ir grumoją pasipriešinimui.

Daily Telegraph pranešimu iš Varšuvos, Lenkijos užsienio reikalų ministeriui grumoją nervų sukrėtimas dėl padėties rimtumo.

Telegraph korespondentas nurodo, kad viskas dabar priklauso nuo armijos. Kalboms laikas jau praėjus.

Tuo pačiu laiku iš Berlyno atėję pranešimai rodo, kad nazių spauda kaltina lenkų valdžią nesugebėjime suvaldyti priešvokiškų demonstracijų Dancige.

Sovietų Sąjunga stiprinanti savo pozicijas Pabaltijoj ir Rumunijos pasienyje, prisibijodama nazių agresijos išsiveržimo.

Bekas žadą greitai atvykti Londonan prašyti Čemberleno garantuoti paramą atsitikime užpuolimo.

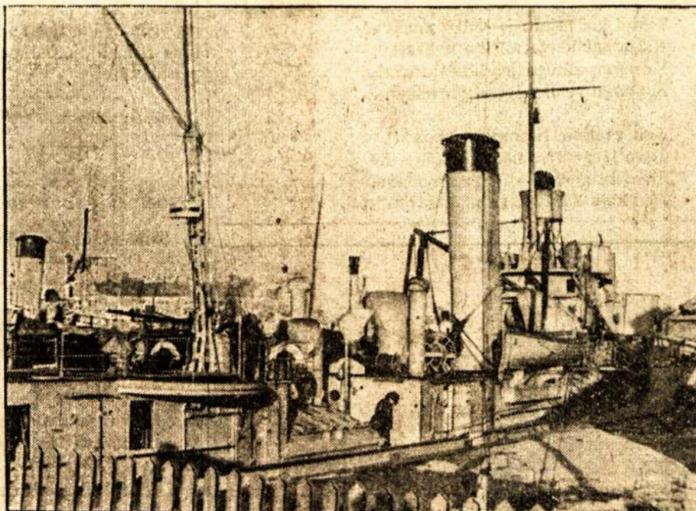
Lenkija prie antiagresinio bloko prisidėsianti tik tuomet, kuomet Londonas garantuos, jog rytinės ir vakarinės Europos problemos bus vienodai rišamos.

Puikiai Vyksta Draugo Janausko Maršrutas J.A.V.

Atsižvelgiant i dabartines sąlygas, kiek daug darbo žmonės išaukėja pinigų įvairiose kampanijose rėmimui visokių savo klasės reikalų ir kovų, tai drg. Z. Janausko, Liaudies Balso administratoriaus, prakalbų maršrutas po Jungtinės Amerikos Valstijas vyksta labai puikiai! Dar tik trys savaitės kaip ten nuvažiavo, lankėsi New York, New Jersey ir Connecticut valstijose ir jau prislūtė apie dvidešimt naujų Liaudies Balso skaitytojų ir virš \$200.00 aukų ir už naujus ir atnaujintus prenumeratas. Rašo, turi jau sukėles virš \$300.00.

Šiomis dienomis įvažiavo i Mass. valstiją. Po to vyks i Pa. valstiją. Tikisi ir ten būsiąs šiltai sutiktas. Abelnai, drg. Janauskas patenkintas savo kelione ir rašo, kad kur tik jam teko nuvykti, visur buvo su didžiausiu nuosirdumu draugų sutiktas ir suteikta visokeriopa parama.

Smagu girdėti, kad draugai — amerikiečiai taip maloniai priima Liaudies Balso atstovą ir taip duosniai remia Liaudies Balsą.

Vienintėlis Lietuvos karo laivas "Antanas Smetona" dabar liko be uosto. Kur jis dabar bus laikomas, nežinia, turbūt naziai jį paims savo globon. Dešinėj, Klaipėdos nazių raštinė be svastikų dar prieš Klaipėdos užėmimą.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS, LEIDZIAMAS SPAUDOS
DRAUGIJOS. ISEINA DU KARTU Į SAVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje mėnams \$3.00; pusė metų \$1.50. Visur kitur
mėnams \$3.50; pusė metų \$1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balsu vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Ar Teisingai Lietuvos Valdžia Pasielgė

Mums atrodo, kad Lietuvos valdžia neteisingai pasielgė ir Klaipėdos klausimu. Teisybė, kad Hitleris įteikė Lietuvai ultimatumą ir reikalavo tuojautinio atsakymo. Bet dar buvo kelių, kurie Lietuvai buvo daug naudingesni ir netokie pavojingi.

Kaip žinote, konvencija, kuria Klaipėdos kraštas buvo priskirtas Lietuvai, pasirašė ir Anglijos, Francijos, Italijos ir Japonijos įgaliotiniai. Taipgi, veikiausiai, jūs žinote, jog ta konvencija draudė Lietuvai atiduoti Klaipėdos kraštą Vokietijai be pasirašusių sutikimo. Kuomet Lietuva gavo ultimatumą, ji turėjo kuogreičiausiai vykdyti tą konvenciją, tai yra ultimatumą atiduoti Anglijai, Francijai, Italijai ir Japonijai išspręsti.

Jeigu Lietuvos valdžia būtų pasirinkus šią kelią, būtų susidariusi kitokia padėtis. Vokietijos naziai būtų akis į akį susidūrę su Anglija ir Francija, Tuo pačiu laiku Anglijai ir Francijai būtų buvę sunku Klaipėdos kraštą atiduoti Vokietijai, kuomet jų valdžios pradėjo kalbėti apie nazių agresijos sulaukimą. Be to, viso pasaulio lietuviai būtų turėję progą reikalauti iš Anglijos ir Francijos, kad Klaipėdos krašto neduotų naziams.

Tokia procedūra būtų buvusi daug sveikesnė ir Vokietijai ir Anglijai ir Francijai būtų pastaciaus į atsakomingesnę padėtį. Dabar Lietuvos valdžia atsiaklaupus ant kelių ir sutikus su visais nazių reikalavimais, Anglija ir Francija sako, kad Lietuva prie jų nesikreipė ir jokios pagalbos neprašė. O naziai sako, kad apie jokių nazių grumojimą negalima kalbėti, nes Lietuvos valdžia geruoju sutiko Klaipėdą atiduoti Vokietijai. Lietuvos valdžia, tokiu būdu, nuplovė rankas ir naziams ir po konvencija pasirašiusiems.

Lietuvos valdžia, žinoma aiškina, kad tą darė gelbėdama Didžiąją Lietuvą. Bet ji jos neišgelbėjo. Čekoslovakija buvo ne Lietuva ir tai neišgelbėjo. Ką Hitleris pasakė, ką jis užtikrino, neturi vertės. Jis Čemberlenui sakė, kad Klaipėdos nekludys. Jis davė daug pažadų. Kuomet pasitaikys proga, Hitleris užims ir visą Lietuvą. O tokių progų dabar pasitaikys daugiau. Kuomet Lietuva pasirašė neva nepuolimo sutartį, ji suteikė Hitleriui progą prisikibinti. Jis bile kada galės surasti, kad Lietuva sulaužė sutartį ir užgrobti. Hitlerio sutartys nieko nereiškia. Dabar Lietuvai buvo geresnė proga laikytis.

Visa valstybių nelaimė, kad jų priešakyje stovi bailiai. Už tai naziams ir sekasi. Tų bailių valdžia turėtų kuogreičiausiai rezignuoti. Lietuvai yra drąsesnių žmonių, tokių žmonių, kurie išsaugojo lietuvių prie žiauriausio režimo, kurie nebijojo nei Murovjavų nei panašių budelių.

Agresijos Aukos ir Sovietų Sąjunga

Daugelis pasako, kad Sovietų Sąjunga, tokia galinga šalis, nei vienos užpultos valstybės neužstoja. Daugelis klausia, ką Sovietų Sąjunga darytų, jei iškiltų pavojus Rumunijai ir Lenkijai. Kiti mano, kad Sovietų Sąjunga atsiasakė nuo bent kokios pagalbos pirmiau, atsiasakytų dabar. Bet faktai rodo visai ką kita.

Kuomet visuomenė pradėjo nerimauti, statyti klausimus, ką Sovietų Sąjunga sako Rumunijai ir Lenkijai, Sovietų Sąjungos valdžia buvo priversta pasakyti pasauliui, kad kaip Rumunija, taip ir Lenkija iki šiol ne tik jokios pagalbos dar neprašė, bet ir pranešimų nedavė apie tai, kokioje padėtyje jos randasi. Panaši istorija buvo su Lietuva ir Čekoslovakija. Jos nedrįso kreiptis nei prie Sovietų Sąjungos nei prie kitų valstybių, kuomet Hitleris pagruomojo, kad 'kreipimasis prie kitų valstybių bus skaitomas blogu noru. Tokios šalys, kaip Lenkija, Rumunija ir kitos, mano, kad laikymasis nuošaliai nuo Sovietų Sąjungos jas išgelbės. Tik vėlesniu laiku tas nusistatymas pradeda birėti.

Jeigu visos mažesnės valstybės būtų suėję į sąjungą gynimuisi nuo agresijos, naziai būtų negalėję pagrobti nei Čekoslovakijos, nei Klaipėdos krašto. Bet kaipgi jos eis, kad joms Sovietų Sąjunga nepatinka, kad jos bijo, kad Sovietų Sąjungos įtaką nepadidėtų. Prie to, žinoma, prisidėjo ir tas faktas, kad Anglija visuomet nazių agresiją kreipė linki Sovietų Sąjungos. Mažesnės valstybės bijo dėtis į bloką su Sovietų Sąjunga, kad nereiktų padėti Sovietų Sąjungai. Jos nenumatė, kad pirmoj vietoj pagalba reikalinga joms pačioms, o ne Sovietų Sąjungai.

Jeigu Anglija ir Francija stotų išvieno su Sovietų Sąjunga ir sudarytų antiagresinį bloką ir parodytų darbais, kad galima iš jo ko nors laukti, tuomet mažesnės valstybės būtų aišku, kad tas blokas bus užtarėju. Bet kol kas Anglija nuo tokio bloko išsisukinėja. Sovietų Sąjungos pasiūlymas ir Lenkijos reikalavimas, kad Anglija, Francija, Sovietų Sąjunga ir Lenkija sudarytų savitarpinės pagalbos sutartį, Anglijos vaduose pritarimo neturi. Čemberlenas nori pasitenkinti tik deklaracija. Bet tokia deklaracija, nors yra dideliu žingsniu pirmyn, nepatenkina nei Lenkijos, nei kitų valstybių. Šiuos žodžius rašant dar negalima pasakyti, ar Lenkija sutiks pasirašyti net po deklaraciją.

Nežiūrint visų svyravimų, paskutiniai įvykiai rodo, kad ir Anglijos vadai savo nusistatymą linki Sovietų Sąjungos keičia. Reikia manyti, kad gyvenimas privers ir anglus sudaryti su Sovietų Sąjunga savitarpinės pagalbos sutartį. O prie šių galingų valstybių prisidės ir mažesnės, kurioms grumuoja nazių agresija.

Tas, žinoma, nereiškia, jog tas viskas įvykis be kovos. Darbo žmonės, taikos mylėtojai, turės vesti griežtą kovą. Tokie žmonės, kaip Čemberlenas ir Daladže, arba Lenkijos prezidentas Moscickis ir kiti, keičia gaires tik tuomet, kuomet pamato, kad jų politiką smerkia didžiosios masės. Kova prieš agresiją, kaip ir už demokratiją, turi būti vedama su padidinta energija. Pastitikėti Čemberlenais ir kitais ponais negalima. Jie demokratijos ir socializmo bijo daugiau, negu fašizmo. Čemberlenas nekartą fašizmą išgelbėjo ir nekartą dar mėgins jį gelbėti. Liaudies pareiga žiūrėti, kad jis daugiau jam nepadėtų, nes padėtis darosi labai kritiška. Fašizmas įblokė visą pasaulį į kruviniausias skerdynes.

Sunkūs laikai ir mokiniams.
"Tu turi pripažinti, kad dabar Hitleriui keičiant žemlapius, išmokti geografiją nėra toks lengvas daiktas."

APŽVALGA

Daily Clarion Apie Hitlerio Agresijos Siekius

Siuo sykiu mes supažindinsime Liaudies Balsu skaitytojus su Daily Clarion nuomone kaslink Hitlerio agresijos siekių, taipgi su tuo, kad Daily Clarion siūlo veikti, kad Hitlerio ir jo talkininkų planai būtų suardyti. Daily Clarion rašo:

"Hitlerio karo siekis visiems gerai matomas. Auguras, oficialus Dawning gatvės publicistas, rašo: "Vyriausias Hitlerio siekis yra sunaikinti Britanijos galią ir kaip galint greitai."

Britanija išsigandus, "Nuraminimo" politika susmuko. Laikas greitai bėga. Norint Anglijos ir Francijos saugumą garantuoti, fašizmo pirmynžanga turi būti sulaukyta be jokio atidėliojimo. Turi būti panaudota kiekviena galima priemonė. Britanija turi laimėti kiekvieną draugą ir sąjungininką.

Nazių Vokietija reikalauja, kad Danija sutiktų leisti Vokietijai įsteigti Islandijoje bazę fašistų bombierių eskadronams. Jeigu Hitleris tokią bazę Islandijoje turėtų, jis vandenio kelius tarp Kanados ir Anglijos galėtų nukirsti bile kada, ir grumotų dideliu pavojumi del Scapa Flow ir visiems svarbesniems industriiniams Anglijos ir Kanados centrams.

Ar galima pasaulio karo išvengti? Ar galima fašistų ašį sulaukyti? Ar yra kas nors šale karo, kas galėtų išgelbėti demokratiją?

Smėlis iš po kojų slysta, bet dar yra progų išgelbėti žmonių nuo karo baisenybių, jeigu viso pasaulio demokratijos greitai vienytųsi, jeigu tiktai griebtųsi tuojautinio veikimo prieš ašį, jeigu tiktai didžiosios jėgos — Britanijos imperija, Francija, Suvienytos Valstijos ir Sovietų Sąjunga — stotų išvieno.

Štai ko reikalinga.

Fašistiniai ugnies kurstytojai tą labai gerai supranta. Štai kodėl Hitleris ir Musolinis taip baisiai prakeikia kiekvieną pasiūlymą ir žygi linki demokratinį jėgų vienybės. Nes jeigu Britanijos imperija, Francija, Suvienytos Valstijos ir Sovietų Sąjunga pasizadėtų priešintis prieš fašizmo agresiją, jeigu jos duotų pagalbą mažesnėms ir silpnesnėms šalims, dabar puolamoms fašistų ašies, jeigu jos panaudotų kiekvieną diplomatinę, ekonominę, moralę ir finansinę priemonę, — kortos greitai pasikeistų.

Tiktai tie, kurie skleidžia fašistų mitus, iškeptus fašistų propagandos raštinėse, ga-

VI. Andronasa Motinos Tragedija

Kada naktis per uolienas atbrido
Tyliai, tyliai lyg niekšas prie spynos,
Mano mintis sustingo prie Madrido,
Prie Karabančelio gatvės krūvinos.

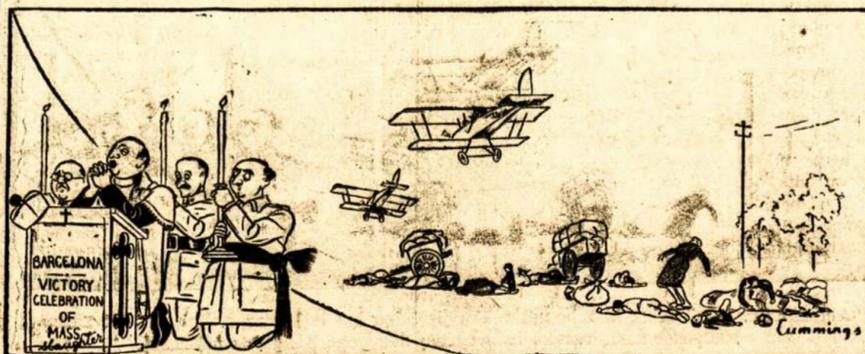
Atsimenu tą vakarą siaubingą,
Kai laižė liepsnos miesto kvartalus,
Kai moties rankoj kūdikis sustingo,
O kraujas tiško, lyg smūklėje alus.

Bučiaivo ji sukepusias jo lūpas
Ir glostė drebančia ranka jo veidą.
Paskui kančios agonijoje suklypus,
O kūdikio iš rankų nepaleido.

Mačiau, kai gatvėmis paskui klajojo.
Aplink ją skraidė šrapnelių spiečius,
Ji eidama, tai verkė, tai kvatojo
Ir dangstė škepetą vaiko pečius.

Tiktai kai prieš ją kulką nuskynė,
Klajojant kartą miesto pakrasty, —
Krauju pažliugo jos liesa krūtinė,
Sustingo veidas šventoje rimty . . .

Ach, motina, tu motina ispanų!
Tavo tragedijos man nepamiršti.
Tavo tragedija — kartu ir mano,
Nes kaip karžygė tu už laisvę miršti.

"Ačiū tau, Die ve, už suteikimą mums jėgų pergalei!"

ropoj kaip "nepaprastai pavojingą deklaraciją," ir pridėjo: "Jeigu Britanija stos kartu su Sovietų Sąjunga, mūsų pareiga neiti su jomis ir kuogreičiausiai pranešti Londonui apie mūsų neutralumą. Lai ponai King ir Lapointe žino, kad kanadiečiai nėra Maskvos vergai." Taip tai Hitleris ir Musolinis prakalbėjo per Arcando laikraštį.

Hitleris grumuoja Anglijai, grobia Klaipėdą, Čekoslovakiją, Austriją, puola Ispaniją, reikalauja oro bazių Islandijoje, grumuoja "nemirštančiam priešui — Francijai," bet Arcandas turi drąsos pakartoti Hitlerio melą, kad "ne nazizmas turi pasaulines teritorines ambicijas, o komunizmas." Arcandas, tuo laiku, kada Hitleris privedė pasaulį prie karo bedugnės kranto, mėgina jį perstatyti talkos balandžiu.

Arcandas kalba ne Kanados francūzų vardu. Jie stovi už demokratiją. Jie neremia Hitlerio konspiracijos sutriuškinti Franciją ir Angliją. Kanados francūzai nesideda su tais Berlyno pagonimis, kurie kovoja prieš viską, kas katalikų masėms brangu.

Kvebekas, kartu su visomis kitomis Kanados provincijomis, pakils iki vieno vyro, jeigu bus reikalinga kovoti prieš nazių užsimojimus pavergti Angliją ir Kanadą.

Būtų labai gerai, jei Kanados valdžia visus naminius reikalus padėtų į šalį ir imtųsi už Kanados pareigų taip svarbioj tarptautinėj padėtyj

Parlamentas turi, be jokio atidėliojimo, klausimą diskutuoti . . . ir padaryti galutinus nutarimus.

Vokietijos nazių užgrobtas Klaipėdos ir Čekoslovakijos turi būti prakeiktas visu griežtumu. Kanada neturi pripažinti naziams teisių tuos plotus įkorporuoti į nazių reichą.

Vazalinis Franko režimas Ispanijoje, kuris yra Hitlerio ir Musolinio pupu, neturi būti pripažintu.

Iš fašistų ašies jėgų, Vokietijos, Italijos ir Japonijos, visos prekybinės privilegijos, kuriomis jos iki šiol naudojosi, turi būti atimtos.

Darbas apvalymui mūsų dominijos nuo fašistinių lizdų turi būti pradėtas be jokių atidėliojimų.

Mūsų valdžia ir parlamentas turi informuoti Britaniją, kad Kanada širdingai remia tarpiausiaj vienybę tarp Britanijos imperijos, Suvienytų Valstijų, Francijos ir Sovietų Sąjungos, taipgi stipriausius žygius sulaukimui fašistinės agresijos.

Mes manome, kad šis Daily Clarion editorialas paduoda gerą liniją visiems Kanados demokratams veikimui tarptautinės situacijos klausimu. Vienintelis kelias pasaulio taikai apginti — vienybė visų didžiųjų demokratinų valstybių ir griežtas išstojimas prieš agresiją, kurią veida Vokietijos naziai ir Italijos fašistai, bei Japonijos imperialistai.

ŠYPSENOS

Tuomet Ji Pradėjo . . .

Ponia: — Ar negalėtumei pasverti šią ryšulį?

Mėsininkas: — Kodėl ne. Jis sveria tris ir pusę svaro. O kas čia yra?

Ponia: — Tai tie kaulai, kuriuos vakar man atsiuntei su pažymėjimu, kad tai keturi svarai.

Štai Ji Atskrenda

Kansas valstijos ūkininkas užėjo į banką pažiūrėti, ar negalės gauti pasiskolinti pinigų.

Kodėl ne, — atsakė bankierius. — Bet pirma aš turiu nu-

PASTABOS

Tai Lietuva Klaipėdos nebeturi. Lietuvos valdžia ją atidavė naziams nei nesiklausius signatoriu.

Ta, žinoma, darė turėdama minty tą, jog apsaugos Lietuvos interesus, gaus šokiaks tokias teises Klaipėdos uoste.

Bet ji labai apsvilė. Naziai savo pažadų niekad nepildė.

Bohemijos ir Moravijos ir Klaipėdos kraštų užėmimas jau galutinai parodė, kad Čemberleno politika netikusi.

Dabar jau visi pamatė, kad jiant tiek pat žalinga ir Anglijai, kaip ir kitoms valstybėms.

Pažangai spauda tą nurodinėjo jau senai, dar prieš Müncheno konferenciją.

Šiuo laiku Kanadoj pasipylė didelis skaičius agitatorių, kurie agituoja, kad Anglija nesidėtų su Sovietų Sąjunga.

Girdi, Anglija gali dėtis su Francija ir Suvienytom Valstijom ir kovoti su nazių agresija, bet tik ne su Sovietų Sąjunga.

Jie mano, kad tai gerai daro ir del Anglijos ir kitų. Bet tai biauiri apgavystė.

Šis blokas daugiau reikalingas Anglijai ir Francijai, negu Sovietų Sąjungai.

Veikiausiai jie yra Hitlerio agentai.

Kiti, kurie mato, kad Anglija ir Francija nuo karo su naziais nepabėgė, dabar gvoltu šaukia, kad Anglija turi laimėti Rusiją. Girdi, be jos neįmanomas joks karas prieš nazius.

Šitiems baisu, kad SSRS ne liktų neutrali. Jie norėtų, kad SSRS padėtų suvalgyti visą kosę, kurią iškepė Čemberlenas ir Daladže Münchenėje.

Bet kuomet Sovietų Sąjunga siūlo sudaryti tam tikrą sutartį, Čemberlenas nesutinka.

Labai daug valstybininkų ir šiaip žmonių kovai prieš nazius neranda nieko kito, kaip tik karą.

Bet gi yra labai daug kitų priemonių. Galima atsiasakyti vesti su Vokietija prekybą, neskolinti pinigų ir t.t.

Sale karo yra dar visa eilė labai svarbių priemonių, kurios gali būti labai tinkamos nazių nubaudimui.

Lietuviams, emant ko nors pirkti, reikia būtinai atminti, kad nenupirkti Vokietijos gaminių.

Kaip pranešimai iš Ispanijos nurodo, tai Frankas nenori taikytis nei su Michos klika.

Na, ir kam jam dabar taikytis? Penkta kolumna, užgrobdama valdžią ir suaudydama daug Ispanijos gynėjų, respublikos jėgas susilpnino, sudemoralizavo.

Respublikos valdžios nuvertėjai atliko juodžiausj darbą.

Ateis laikas, kad jie visi gaus tinkamą užmokestį. — Ir jų galėsės tik tie, kurių naudai jie šiandien patarnauja.

O tas laikas nebetoli. Fašistų džiaugsmas bus trumpas. Juo daugiau jie pasigrobia, tuo daugiau praryja sprogstamos medžiagos.

J. Yla

važiuoti tavo žemę apkainuoti. — Vaziavimas visai bereikalingas, — atsakė ūkininkas ir parodė į iskylantį dulkių debesį: — Štai ji atskrenda.

Perdaug Spaudžia

Maža mergaitė (pamačius škotą lirlinant maištriubė): — Tėte, ar tu negali sulaukyti šio žmogaus? Jis kažką po pažasčia labai spaudžia ir turbūt labai užgauna. Tik tu paklausk, kaip negražiai verkia.

Mokslas, Technika ir Ivairenybės

Si Čekoslovakijos gražuolė būtų dalyvavusi Pasaulinėj Parodoj New Yorke, atstovaudama Čekoslovakija, jeigu ne Hitleris su savo naziais, kurie Čekoslovakijos respubliką sunaikino.

Ar Pažįsta Gyvuliai Savo Amžinuosius Priešus

1898 metais per Kalėdas Kergelių salas, esančias Atlanto vandenyje į pietus nuo Afrikos, atplaukė "Balddivios" laivu mokslinė vokiečių ekspedicija. Kergelių salas yra kalnuotos. Jų kalnai, apdenkti ledynais, yra labai panašūs į Špicbergeno salų kalnus. Šių salų gyvuliai, — pingvinai, kormoranai, begemotai ir kt., — palaikė žmones, jiems iki tol nepažinotas būtybės, kaip nepavojingus padarus, kaip saviškius. Jie neparodė nei baimės, nei pykčio. Buvo panašų į rojų, kur liūtai išėjosi šalia ežiukų. Salose buvo tikrai vienišelis gyvulis, kuris bėgo nuo žmonių: tai buvo triušiai, kuriuos prieš kiek laiko į salas buvo atvežę ir paleidę anglų jūrininkai. Jų senojų tėvynė žmogus buvo jų priešas, ir, matyti, žmogaus baimė buvo persidavusi ir jų palikuonims.

Pasauly esama daug "amžinų priešų." Sakysim, šuo ir katė beveik visuomet yra vienas antram priešai (tik ilgiau kartu būdami šuo su kate susigyvena). Zoologai nurodo, kad leopardai ir jaguarai, kurie yra mūsų katės giminaičiai, smarkiai puola šunis ir mielai juos ēda. Taigi, čia esama genčių nesugyvenimo. Todėl čia kyla įdomus klausimas: ar katės šunis laiko savo amžiniais priešais jau iš prigimties, ar vėliau tą jausmą jos gauna susidurdamos su šunimis?

Gyvulių vienas kito bijojimą ėmė tirti mokslininkai. Sakysim, visi tyrinėtojai pastebėjo, kad beždžionės labai bijo gyvačių. Imta laikyti, kad beždžionėms tai yra įgimtas jausmas. Tačiau vėliau paaiškėjo, kad tokia nuomonė yra visiškai klaidinga. Viename zoologijos sode (žvervyne) buvo padarytas toks bandymas.

Beždžionė, kuri niekuomet savo gyvenime nebuvo mačiusi gyvatės, buvo krepšely parodyta gyvatė. Ir beždžionė gyvatės ne tik neišsigando, bet atvirksčiai, ėmė apžiūrėti ir norėjo paimti ją, lyg tai būtų koks bananas. Tuo tarpu gyvatė buvo parodyta kitoms beždžionėms, kurios miškuos gyvendamos gyvačių pavojingumą buvo patyrusios. Tos beždžionės tuojuo ėmė rėkti pavojaus signalais. Visos beždžionės ėmė bėgti ir slėptis.

Taigi, iš šito pavyzdžio matyti, kad gyvatės baimė beždžionėi nėra koks nors įgimtas dalykas, bet ji pradeda gyvačių bijoti vienokiu ar kitokiu būdu patyrusi, kad jos yra beždžionių priešai ir gali atimti beždžionei gyvybę.

Čia yra panašų į mažą vaiką, kuris juk taip pat nebijos nei gyvatės, nei kito kokio nors plėšraus žvėries, kol nebus kokių būdu patyręs, kad jie gali jam blogo padaryti. Dažnai juk maži vaikai visai nebijo ir lenda net prie piktų šunų. Bet užtenka, kad šuo bent vieną kartą vaikui įkąstų, ir vaikas daugiau prie šunies ne tik nebeis, bet šunies bijosis kaip kažin ko. Mokslininkai darė bandymus su "amžiniais priešais" ir pastebėjo, kad gyvuliai, kai jie pilnai yra aprūpinti maistu, kai jiems nieko netrūksta, nepuola vieni kitų, nors tai būtų ir "amžini priešai."

Taigi, gyvuliai vieni kitus puola norėdami rasti sau maisto: bijo vieni kitų todėl, kad gyvenime yra patyrę, kad tai yra jo priešas ir gali jam blogo padaryti. Mokslininkų patyrimai Kergelių salose, kurių gyvuliai žmogaus niekuomet nebuvo matę ir todėl nežinojo, kad šita būtybė gali būti jų priešas, tai patvirtina.

Prietaringi Žmonės Dar Naudoja Magiją

Šale išvystytos medicinos ir pirmyn žengiančio mokslo, Jungtinėse Valstijose randasi didelis skaičius žmonių, kurie dar tiki, kad bile ligą galima išgydyti magijos pagalba. Ir labai stebėtina, kad vienas apskaisliavimas rodo, jog apie 98 nuosimčiai šios šalies žmonių daugiau ar mažiau yra palinkę į prietarus.

Prietarai, ypatingai gydymo

prietarai yra plačiai išsiplėtę ir pavojingi. Jų sudaužymui išleidiama tūkstančiai dolerių, bet mokslas nepajėgia nugalėti šį viduramžinį palikimą.

Prietarų įsigalėjimą ir jų žalingumą ryškiai vaizduoja žemiau telpantis pavyzdys. Amerikos gydytojų draugija, kuri stengiasi sukontroliuoti vėžį, neseniai paskyrė 50 tūkstančių dolerių dovaną tiems, kurie geriausiai nurodys kaip galima užkirsti vėžio ligai kelią. Gavo iš visų šalies kampų 1.500 atsakymų. Tarp daugelio "receptų" gavo ir sekamus "receptus":

Iškepti svieste gyvą europietišką žaliają varlę ir apvelkite pauderiu. Paskui tu kepsniu trinkite vėžio apimtą vietą. Naudokite sviestą patepimui.

Suriškite gyvam vėžiui žnyplės ir jį pririškite prie vėžio ligos apimtos vietos; lai taip stovi ligi vėžys padvės, paskui jį užkaskite žemėn.

Pririškite prie skaudančios vietos gyvą rupūžę. Kada ji padvės, pririškite kitą. Abelnai dviejų rupūžių užteks.

Apdenkite vėžio apimtą vietą negyvo šunies kója. Šuo turi būti natūraliai padvėšęs.

Pasidarykite iš gyvatės nuodų ir ožio bimbalo pastą ir ją gydykite vėžį.

Naudokite iš čerapoko nugaros aliejų.

Iškirskite iš beržo vėžį, sumalkite jį miltus, išvirkite ir kasdien gerkite po tris arbatinius šaukštelius.

Kituose "receptuose" siūloma nuo vėžio gydymuisi valgyti išpaniškus svogūnus ir kitokius augalus, sumaišytus į biurų mišinį.

Mokslininkų draugija sako, kad nė vienas iš šių mišinių neturi nieko bendro su vėžio ligos gydymu, o tik parodo ant kiek šiandieniniai žmonės yra prietaringi ir tiki biuriems dalykams. O toks apsiireiškimas surandamas ne kur nors Azijoje, bet kultūringoj Amerikoj.

NEW BOSTON, Ill. — Floyd Hodson'ų keturi vaikai parėjo ir mokyklos, jie rado tėvą ir motiną nušautus.

Paaiškėjo, jog Hodson buvo nesveikas. Jis, sako, nušovęs savo žmoną ir pats nusižudęs. Vaikai liko našlaičiai.

Šiaurės Ašigalis Viršias Kurortu

Nuolatos kylant arktiškų sričių temperatūrai atsiranda mintis, kad už šimto ar daugiau metų šiaurės ašigalyje ant tiek atšilsias oras, kad net jis tiksias vasarotojams.

Anglijos mokslininkai patvirtina, kad Arktikos apylinkėse apie Spitsbergeną klimatas šiltėja beveik vieną laipsnį per dešimt metų. Nuo pirmos observacijos padarytos 1910 metais polarinė žiemų temperatūra pakilo beveik šešiolika laipsnių.

Taip pat patėmyta, kad polariniai ledų laukai laipsniškai traukiasi į šiaurę ir kur pirmiausia niekad neištipdavo ledai, dabai vasaros laiku dalinai sutirpsta.

Tarp kitų faktų, paremiančių Arktikos atšilimo teoriją, yra Barento jūros atšilimas. Čionai irgi nyksta ledų kalnai. Laike pirmų observacijų, tėmytojai matė šioj jūroj labai siauras pliko vandens juostas, o dabar tos juostos labai prasiplėtė. Pirm 20 metų, čionai ledlaužiai negalėjo

prasimušti, o dabar jau daro reguliaries keliones.

Grenlandijoj gauti patėmijimai irgi liūdi, kad tenai žiemos pasidarė šiltesnės ir daug mažiau sniego, negu kad būdavo pirmiau.

Nekurie mokslininkai mano, kad šis šiaurės pašiltėjimas paeina nuo šiltųjų vandens srovių pasisukimo šiaurės Atlante. Kiti mano, kad nuo upių vandens pašiltėja, o tretii mano, kad ant viso kamuolio šiltėja temperatūra. Kad šiltėjimas paeina ne nuo šiltosios srovės pasisukimo kita kryptimi, arba nuo vandens didesnio sušilimo upėse, rodo Sibiro temperatūra. Šiauryniniame Sibire daugelyje vietų temperatūra pakilo. O tos vietos kaip tik labai toli nuo jūrų, kas rodo, kad srovių pasikeitimas neturi nieko bendro.

Vienas mokslininkas sukūrė teoriją, kad tas šiltėjimas paeina nuo angų deginimo. Jis sako, kad deginant anglis, iš jų išeina daugybė anglidario dujų. Jos pasiskirsto po orą ir padaro daugelį astronominių pakaitų. Kiek ta teorija teisinga, mokslininkai netaria galutinio žodžio.

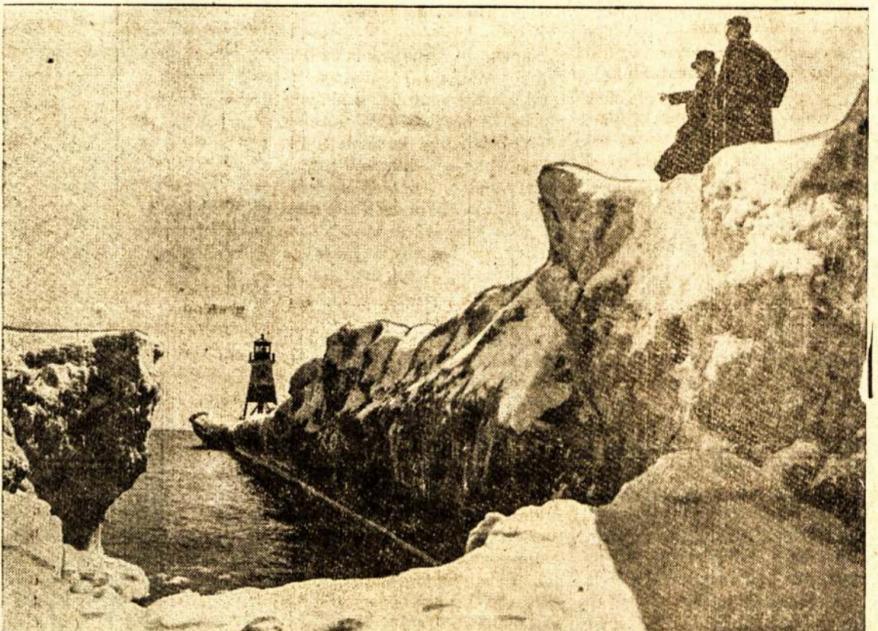
Ateities Miestai Neturės Trafiko Problemu

Jeigu pasaulinėj pirodoj vaizduojami transportacijos būdai bus igyvendinti, tai ateities miestai neturės trafiko problemu, nežiūrint, kad po juos nardys daugybė pigesnių ir greitesnių automobilių.

Trafiko problemu išsprendėjai vaizduoja, kad ateities miestuose nebus trafiko kryžiavinių. Pėsti žmonės skersai gatvę per eis apačia gatvės ar padaryti tiltus. Nebus jokių signalinių šviestu, nei šaligatvių, einančių paraleliai su automobilių keliais. Pėsčiųjų keliai bus visiškai atskirti nuo automobilių kelių.

Bus išrišta ir prie sandėlių privaziavimo problema. Vietoj trokų į sandėlius ir fabrikus reikiamas medžiagas nutrauks tam tikri diržai. Ši priemonė panaikins automobilių susikimimą prie sandėlių. Po kiekvienu pastatu bus garažas. Automobilių kuras bus pigesnis ir neeksploduojantis.

Miestai greičiau plėsis į visas puses, o neaugs į viršų. Tokiu būdu pasikeis miestų išvaizda.

Pavojingas grožis. — Ontarijos ežero pakraščiais ledas susifor mavęs į tokius kalnus, kaip kad matomi tik arktikos srityse. Šiuo laiku yra užginta ant jų vaikščioti, nes manoma, kad jie sugrius nuo saulės.

NIKOLAI OSTROVSKY

Iš Rusų Kalbos Vertė PETRAS

KAIP UŽSIGRŪDĖ PLIENAS

ROMANAS

(Tąsa)

Zuchrajus susirūpinusiai pažiūrėjo į Povilą.

— Taip, tu atrodai nepergeriausiai. Reikalinga buvo tau anksčiau pasiliuosuoti, bet tamsė kaltas, per darbą aš negalėjau tą patėmyti.

Rezultate to pasikalbėjimo Povilas pasijuto Gubernijos Komsomolų centralinėj su rašteliu, kuriame buvo pažymėta, kad jis, Korčaginas, prisiunčiamas komiteto patvarkymui.

Vikrus jaunuolis, su užmauta ant nosės kepure, šovė akimis į raštelį ir linksmai mirktelėjo Povilui:

— Iš Čekos? Puiki įstaiga. Mes tau darbelį į dvi sekundas surasim. Pas mus gerų vyrų kur badas. Kur tave siųstų? Į gubernijos propagandos komitetą, nori? Ne? Nereikia. Į priepilankų agitacinę bazę — važiuosi? Ne? Na betikšliai. Gera tenais vietelė.

Povilas pertraukė jaunuolį:

— Aš noriu į centralines gelžkelių dirbtuves.

Tas nusistebėjusiai pažiūrėjo į jį:

— Į centralinės dirbtuves? Hm... tenais pas mus žmonių nereikalauja. Tu geriau eik pas Ustinovičą. Ji tave kur nors nuskirs.

Po trumpo pasikalbėjimo su juodbruve mergina buvo nuspręsta: Povilas užima komsomoliško kolektyvo sekretoriaus vietą, gelžkelio dirbtuvėse, be atsitraukimo nuo

darbo.

Tuo laiku Krymo vartuose, siauroje pusiausio gerklyje, prie senoviško rubežiaus, kada tai atidalinuso krymiškų totorių nuo užparaziškų kazokų kaimų, stovėjo atnaujinta ir baisi savo fortai baltagvardietiška tvirtuma — Perekopas.

Už Perekopo, Kryme, jausdamas save pilnam saugume, traukė vyną suvytas čionais iš visų krašto kampų, pasmerktas žūti senasis pasaulis.

Vienoj tamsioj rudens naktyj, dešimtys tūkstačių darbo liaudies sūnų įbrido į šaltą užlajos vandenį, kad nakties laiku pereiti Sivoš ir duoti priešui smūgį į nugarą, išilindusiam į tvirtumas. Tame tūkstantiniame skaičių jėgo ir Žarkis Jonas, pakraščiu nėsdamas ant galvos savo kulkosvaidį.

Ir kada bešvintant dienai užvirė neapsakomai drebėdamas visas Perekopas, kada tiesiog per užtvaras metėsi tūkstančiai raudonarmiečių, baltųjų užfrontėje, ant Lietuvos pusiausio rinkosi pirmosios raudonarmiečių kalonos, perėjusios Sivoš. Ir vienas iš pirmųjų, išlipęs ant titnagingo kranto, buvo Žarkis.

Užvirė nematytai baisi kova. Baltųjų raitija metėsi su didžiausiu įsūitumu ant raudonarmiečių, belipančių iš vandens. Žarkio kulkosvaidis spiaudė mirčia, nei sykiu nesustodamas. Krito krūvos žmonių ir arklių po tuo neapsakomai baisiu šviniu lietum. Su

nepaprastu greitumu Žarkis dėjo vis naujus ir naujus kaspinus.

Perekope dundėjo šimtai kanuolių. Atrodė, kad žemė įkrito į verdančią vulkano bedugnę. Braižydami bausiu spiegančių balsu orą, nešė mirtį tūkstančiai artilerijos sviedinių, kurie krisdami sprogo sutrukdami ir mažiausius gabalėlius. Žemė išknista, sužeista, lėkė į viršų, juodais gurvuliais užtemdydama salę.

Gyvatės galva tapo atkirsta ir į Krymą paplpuvo raudona srovė, paplpuvo bausiais savo smūgiais divizijos pirmosios raitijos armijos. Apimti nerimastingos baimės, baltagvardiečiai su didžiausia panika apspito išeinančius laivus.

Proletariška respublika prisegė sudraskytiems marškiniams, tenais kur plaka širdis, apvalius skritulėlius — ordenus Raudonosios Vėliavos, ir tarpe jų buvo marškiniai kulkosvaidininko Jono Žarkio.

Su lenkais buvo padaryta taika, ir miestelis, kaip kad tikėjos Zuchrajus, liko Sovietinėj Ukrainoj. Rubežius ėjo apie 35 kilometrų nuo miestello. Gruodžio mėnesy, 1920 metais, prisimintam ryte, Povilas atvažiavo į jam gerai pažįstamą vietą.

Išėjęs ant užnešto sniego perono, akimirko pažiūrėjo į stoties iškabą "Szeptovka 1-a," pasuko iš sykiu kairėn į depo. Paklausė Artiomio, bet šaltkalvio nesirado. Užsiseigėjo milinė ir greitais žingsniais nuėjo per mišką miestelio linkmėn.

Marija Jakalevna išgirdus stuksenant duris, paprašė įeiti. Lr kada durys, apneštos sniegu, prasivėrė, jį pažino savo sūnaus

veidą, susigriebė rankomis už širdies, negalėjo prakalbėti nei vieno žodžio iš tokio neapsakomai didelio džiaugsmo.

Prisipaudė visu savo liesu kūnu prie sūnaus krūtinės ir apipildama daugybe bučkių jo veidą, verkė laimingomis ašaromis.

O Povilas, apkabinęs ją, žiūrėjo į nukankintą ilgėsiu ir laukimo motinos veidą su giliomis raukšlėmis ir nieko nekalbėjo, laukdamas pakol ji nusiramins.

Laimė vėl sužibėjo nukankintos moters akyse ir motina visus šias dienas negalėjo atsikalbėti ir atsižiūrėti į sūnų, kurio daugia pamatyti jį jau nebeturėjo vilties. Jos džiaugsmas buvo neaprubėžuotas, kada prabėgus trims dienoms, nakties laike, į kambarėlį įėjo Artiomus, su kuprine ant pečių.

Į mažą Korčaginu namelį sugrįžo jo gyventojai. Po sunkių kentėjimų, potyrių ir bėdų suėjo broliai, sveiki išlikę nuo pražūties.

— Ką jūs darysite dabar? — atsilkausė Marija Jakalevna sūnų.

— Vėl už bukvų imsimės, mamyte! — atsakė Artiomus.

O Povilas, pabuvęs dvi savaites namie, išvažiavo atgal į Kievą, kur jo laukė darbas.

DALIS II

Skyrius I

Pusiaunaktis. Jau senai nusibeldė gatve paskutinis gatvėkaris. Mėnulis apipylė negyva šviesa palangę. Jo spindulių mėlynas pluoštas gulėjo ant lovos, palikdamas tamsią kitą dalį kambario. Kampe ant staliuko iš po pastatomos lempos gaubtuvo ratas šviesos. Rita pasilenkusi prie didelio sąsiuvinio — sa-

vo dienyso.

"24 gegužio," rašė smailūs galiukas jos pašelie.

"Aš vėl bandau užrašyti savo įspūdžius. Vėl tuščia vėtra. Pusantro mėnesio prabėgo, o į dienyną nūžrašiau nei vieno žodžio. Prisieina sutikti su tokio mis ilgomis pertraukomis.

"Kada gi surasti laikas del dienyso? Štai dabar jau naktis, o aš rašau. Ima miegas. Išvažiuoja dirbti į CPK draugas Segalis. Ta naujiena visus mus sujauzdino. Puikus asmuo mūsų Lazaras Aleksandravičius. Tiktai dabar suprantu, kaip nepaprastai mums visiems buvo brangi jo draugystė. Suprantama, su išvykimu Segalio iširs mūsų diamato ratelis. Vakar buvom iki vėlyvos nakties pas jį, patikrinom mūsų atsiėkimus. Atsilankė gubernijos komsomolų sekretorius Akimas ir amžinas prieigina Tufta. Neapkenčiu šio žinovo! Segalas šypsojosi. Jo mokinsy Korčaginas puikiai sukrito Tufta partijos istorijoj. Taip, šie du mėnesiai neprabėgo veltui. Negaila išaikvotų jėgų, jeigu jos duoda tokius puikius rezultatus. Pagal girdus, Zuchrajus perkeliamas dirbti į Ypatingą skyrių kariškoj srityj. Del ko tas, nežinau.

"Lazaras Aleksandravičius perdavė man savo mokinį.

"— Baigkite pradėtą darbą, — pasakojo jis, — nesustokite pusiaukelėje. Ir jums, Rita, ir jam yra vienas kitą ko pamokinti. Jaunuolis dar nevisai išėjo iš tų stichijų. Gyvena jausmais, kurie jį siubuoja ir kartais tų jausmų sukuriai nubloškia į šoną. Ant kiek aš jus pažįs-

Lietuvoje

ISAISKINO PINIGŲ DIRBĖJUS

Merkinė. — Sausio mėnesio pabaigoje Merkinės mieste Tado Kvarciejaus restorane nežinomi asmenys šeimininkei įdėvė 3 po penkis litus netikras monetas. Policija išaiškino, kad netikrus pinigus dirbo Bolius Paulius, gyvenantis Smališkių kaime, Leipalingio valsčiuje, Seinų apskrityje. Juos platino Zosė Jančiulevičienė, Petras Kauzonas, Stasys Kauzonas iš Ulčių kaimo ir Juozas Volungevičius iš Puvočių kaimo, visi Merkinės valsčiaus, Alytaus apskrities.

Paliutis pinigų dirbime kaltu pripažino ir pinigams dirbti įrankius nuovados viršininkui atidavė. Taip pat pripažino Jančiulevičienė netikrų pinigų platinime ir net kelias netikras monetas pati patiekė.

Kiti gynėsi nekalti esą, tačiau jų kaltę įrodė.

Monetos buvo platinamos nuo 1937 metų Leipalingio mieste ir valsčiuje, Kauno miesto įvairiose vietose ir net įstaigose, Šventęžio miestelyje ir Merkinės mieste, kur platintojai sučiupti ir netikrų pinigų dirbimas ir platinimas likviduotas.

ZIAURUS GAISRAS

Telšiai. — Vasario 19 dieną naktį, Telšių valsčiuje, Pežų kaime, įvyko žiaurus gaisras.

Tą naktį, kaip ir paprastai, Antano ir Stasės Jomantų ūkyje buvo visi sugulę ir niekas nė negalvojo, kad jų laukia didelė nelaimė. Tačiau po vidurnakčio juos iš miego pažadino pro langus tykstanti liepsna ir aršūs gyvulių bliovimas. Visi taip išsigandę, kilo tokia didelė panika, kad kol jie pripuolė prie tvartų, tai juos ugnies liežuviai jau visus laizė — visas tvartas buvo ugnį. Griebėsi gesinti, tačiau jų pastangos veltui ėjo, nes visas tvartas buvo ugnį. Visi gyvuliai liepsnos apimti tampėsi, bliovė kiek įmanydami ir degė. Pagalbą suteikti ir išgelbėti pavyko tik 4 arklius, kurie ir galibai smarkiai apdegė, o visi kiti gyvuliai, kaip tai — 18 karvių, vienas bulius, 4 arkliai, 3 nemaži veršiai, 12 senių avių ir 11 ūrių sudegė.

Taip pat sudegė ir kai kurie ūkiški padargai, kurie ūkininko

buvo sukelti ant tvarto. Nuostolių padaryta apie 15.000 litų. Turtas buvo neapdraustas.

DEGTINDARIŲ NEPRIETELIUS

Sasnava. — Sasnavos policininkas Mitrulevičius susekė Sasnavos apylinkėje net 83 naminės degtinės varyklas. Už tą pasidarbavimą jis apdovanotas 100 litų premija.

ZVĖRYS IR ZVĖRELIAI NUSKRIAUDĖ 450 ŪKININKŲ

Kaunas. — Už žvėrių padarytus nuostolius Miškų departamentas ūkininkams atlygina iš medžioklės fondo. Del praėjusių metų padarytų nuostolių Miškų departamentui paduota 450 prašymų. Speciali komisija tuos aktus ir prašymus jau išžiūrėjo ir nutarė išmokėti ūkininkams 18.668 litus.

Tai ant tiek Lietuvos žvėrys ir žvėreliai nuskriaudė Lietuvos ūkininkus.

BUS STATOMI KURČIŲ NEBILIŲ ROMAI

Kaunas. — Praėjusiais metais grupė pedagogų ir gydytojų įsteigė Lietuvos kurčių — nebylių globos draugiją. Buvo nutarta įsteigti institutą, kuriame krašto nebyliai ir kurtieji galėtų siekti mokslo. Svetimo ministerijai leidus tokio instituto pirmieji du komplektai buvo atidaryti sausio mėnesyje. Į kursus stoti norinčiųjų susirinko per 70 asmenų, bet dėl vietų stokos buvo priimti tik 24 mokiniai. Draugija deda pastangas, kad artimiausiu metu galėtų pastatyti tokius rūmus, į kuriuos sutilptų visi kurti — nebyliai mokslo trokštantieji.

KAINOS BE DERYBŲ

Marijampolė. — Nors kainų tvarkytojas jau keleri metai kai sunormavęs įvairių prekių kainas, tačiau manufaktūros parduotuvėse kasdieniškas reiškinys nusiderėti 15 — 20% nuo užrašytos kainos. Dažnai atsitinka, kad tą pačią medžiagą pigiau bent keliais ir net keliolika litų nuperka tasai pirkėjas, kuris moka geriau nusiderėti. Pana-

šus reiškinys pastebimas ir kitose parduotuvėse, pavyzdžiui, galanterijos prekių ir kitose, kur už kai kurias prekes užsirašomi kaina visad skirtinga.

GERIA IR PIAUSTOSI

Saukėnai. — Vasario 16 dieną gydytojas suteikė pirmąją pagalbą keturiems asmenims: broliams Sutkams iš Beržėnų kaimo ir broliams Juškams iš Svilės kaimo. Jie begirtuokliaudami susipyko ir grįžtant namo ėmė badytis peiliais. Vienas iš Sutkų sužalotas labai sunkiai ir paguldintas šiaulių apskrities ligoninėn. Kiti trys susižeidę lengviau.

Vasario 15 dieną buvo turgadienis, kuris be muštynių ir peilių irgi neapsėjo. Mušėsi rusai iš Leonuvkos ir kitų kaimų.

LIETUVOJE YRA 8,000 MAHOMETONŲ

Kaunas. — Apskaičiuota, kad Mahometo išpažintųjų Lietuvoje esama per 8,000 žmonių. Tiesiausiai jų apgyventos vietos yra Kedainiai, Kaunas ir kitos nekurišios vietos. Kaune Mahometo išpažintųjų esama apie 600 — 700.

KAUNISKIS KEPEJAS NORI ĮSISUNYTI IŠPANY PABĖGĖLIŲ VAIKĄ

Kaunas. — Kauno žydų spauda rašo, kad vienas kauniškis žydas kepėjas, paveiktas laikraščiu vaizdavimų iš Ispanų pabėgėlių tragedijos, kreipėsi į Kauno franciuzų konsulatą su prašymu jam leisti įsūnyti vieną mažametį ispanų pabėgėlių vaiką.

Kiti darbininkų sluoksniai susirūpinę taip pat pagalbos siuntimo ispanų pabėgėliams, kurie šiuo metu vargsta Pietų Francijos koncentracijos stovyklose.

STREIKAS BAŽNYCIOJE

Zarėnai. — Parapijiečiai pastebėjo, kad tarp klebono ir vikaro eina kažkoks trynimasis, tačiau prie didesnių ekscesų vis neprieta. Streikas įvyko dėl vikaro iškėlimo iš Zarėnų į Kartėnų. Mat, vikaras buvęs žmonėms prieinamesnis. Vasario 19 d. susirinko labai daug žmonių, užstojo bažnyčios duris ir neleido klebono laikyti mišių. Zakrastišrijonas įlindo per šoninį bažnyčios langą, atrakino bažnyčią, klebo-

nas įspruko ir vidų ir pradėjo laikyti pamaldas. Po pamaldų vėl prasidėjo triukšmas.

Vasario 20 d., nors ir labai blogu keliu, žareniškiai pasiuntė iš 20 žmonių delegaciją pas Telšių vyskupą, prašydami, kad jei iškėlė vikarą, tai kad iškeltų ir kleboną.

PLYTŲ GAMYBA IR PREKYBA

Kaunas. — Lietuvoje yra gaminamos dvi rūšys plytos: raudonos ir šviesios. Daugiausia gaminamos raudonos plytos. Tik ten, kur yra šviesaus molio, būtent, Šiaurės Lietuvoje, ten gaminamos daugiausia šviesios. Visos plytos suvartojamos Lietuvoje, niekur jų neišvežama. 1938 metų gale visoje Lietuvoje buvo apie 250 plytinių. Iš jų apie 70 yra didelių, su tam tikromis krosnin. Jos per perėjus metus pagamino apie 40 milijonų plytų už 320,000 litų. Kitos, mažesnės plytinės, pagamino apie 35 milijonus plytų už 280,000 litų. Prie visų tų plytinių turėjo darbo apie 1,800 darbininkų.

VILKAVISKIO VOKIECIAI SMARKIAI DIRBA

Vilkavyskis. — Vasario 18 dieną Vilkavyskių Kultūrverbandas "Giedros" salėje surūšė šeimininį vakarą. Be vokiečių vilkavyskiečių spektaklį atvažiavo daug svečių iš kitų miestų ir net iš anapus sienos. Pirmą kartą čia pasirodė uniformuoti vokiečiai, kurie sveikino rankos pakėlimu. Buvo dainuojamos vokiškos patrijotinės dainos. Linksminosi iki 5 val. ryto. Labiau įsilinksminusius policijai teko sudrausti.

Reikia svastikuoti sutvėrimai apniko ne tik Klaipėdą, bet ir lietuviškąjį Vilkavyskį.

IR UŽ ARKLIUS PIAUSTOSI

Tauragė. — Trauklaukio kaimo, Gaurės valsčiaus ūkininkas G. savo reikalais atvažiavo į Batakių geležinkelio stotį. Savininko nepasiprašęs pasistatė arklius prie Šetkaus statinių tvoros. Niekieno neprižiūrimi arkliai sulaužė tvorą ir įsibriovė į sodelį. Arklių savininkui sugrįžus, Šetkus paprašė iš jo už tvorą atlyginimo. Prašomas paklausė ar užteks penkių litų. Tačiau Šetkui priešus artyn, G. vieton pinigines iš kišenės ištraukė peilį ir pradėjo žiauriai Šetkui badyti. Padaryta kelių pavojingos žaizdos. Kaltininkui sudaryta už tokį žiaurumą baudžiama byla.

TARNAITĖS REIKALAUJA PAGERINTI GYVENIMĄ

Kaunas. — Kauno miesto tarnaitės kreipėsi į Darbo rūmus prašydamos daugiau susirūpinti jų būklės pagerinimu. Tarnaitės nusiskundžia, kad daugelis šeimininkų bei šeimininkų labai išnaudoja. Jos negauna žmoniškų patalpų gyventi, per ilgai dirba ir neturi jokio poilsio. Nusiskundžia ir mažu atlyginimu.

Tarnaitės pageidauja, kad joms būtų nustatytas mėnesinio atlyginimo minimumas, kaip tai yra padaryta dėl pramonės įmonių darbininkų. Prašo įvesti ir atsiskaitymo knygeles, kuriose būtų atžymėtas gaunamas atlyginimas, priėmimo į darbą laikas ir panašiai. Jei tos knygutės būtų įvestos, tarnaitės išvengtų daugelio dabar kylančių nesuipratimų su savo samdytojais dėl sulgyto atlyginimo. Prašoma sudaryti komisiją, kuri nuodugniai patikrintų tarnaičių gyvenimo sąlygas ir priverstų samdytojus bent kiek daugiau pasirūpinti tų sąlygų pagerinimu.

KAIP PADAROMI PROVOKACIJOM GANDAI

Kaunas. — Vasario 14 d. vakare į "Monikos" kavinę įėjo keli įkaušę vyrai, kurie pradėjo užgaulioti publiką. Vienas įžeistųjų žydas pasiskundė kavinės vedėjui ir šis kalbamų vyrus iš kavinės išprašė. Jiems išeinant drabužinėje įvyko apsištumdymas tarp įkaušusių ir žydų. Panašūs atsitikimas įvyko ir vasario 16 dieną. Tą dieną vakare į kavinę įėjo trys įkaušę vyrai ir pradėjo užkabinėti žydas, kurių vienas boksininkas buvo sumuštas į veidą. Tada muštas smogė savo priešininkui. Atvykus policijai, triukšmadariai jau buvo pasišalinę. Jie buvo sulaikyti gatvėje ir už triukšmavimo jiems buvo surašytas protokolas.

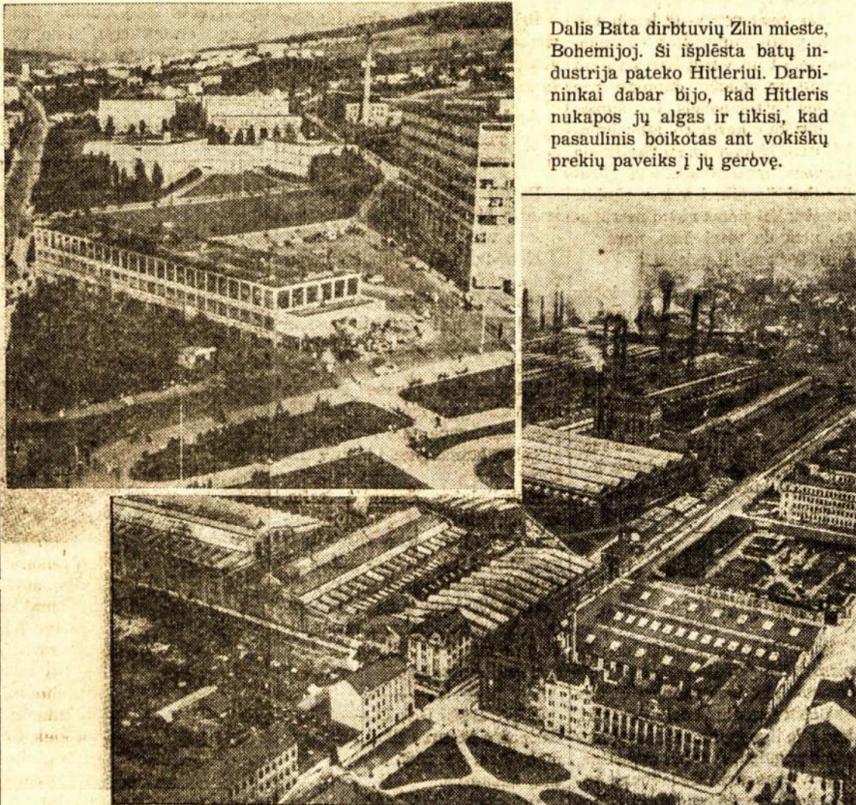
To ir užteko naziams. Tuojau Kaune pasklido gandai, kad "Monikos" kavinėje įvyko tarp lietuvių ir žydų muštynės, kur tarp kitko esą žydas sumušė tikrosios tarnybos kapitoną Lapinską, kuris vėliau net mirė. Vėliau patirta, kad tas kapitonas visai nebuvo toj kavinėj. Bet tuos gandus perspausdavo Rytprūsių laikraščiai, nes tokia propaganda labai reikalinga Hitleriui.

NORI MOKINTI DARBININKUS TAUPYTI

Kaunas. — Praėjusiam Darbo rūmų narių susirinkime darbininkų atstovai iškėlė būtiną reikalą įvesti privalomą taupymą sezoniniams darbininkams, nes pastebėta, kad iš jų tarpo daugelis savo uždarbius praleidžia nebūtinaiems reikalams, prageria ir panašiai, o nedarbo metu neturi jie patys ir jų šeimos iš ko gyventi.

Privalomo taupymo įvedimo reikalu pradėti daryti konkretūs žygiai Vidaus reikalų ministerijoje. Projektuojama, kad iš sezoninių darbininkų uždarbio taupymo reikalams būtų išskaitoma 5 — 10%. Išskaitymus turėdama padaryti samdytojai ir tam tikras knygeles lipinsią taupymo ženklus. Šios ženklus samdytojai gausia Draudimo ar Ligonijų kasose. Nedarbo metu, esą toks darbininkas tik parodytų knygele su joje įlipintais ženklais ir pasiimtų kiek jam "reikia."

Kaunas. — New Yorko pasaulinei parodai siunčiami daiktai Lietuvą parodyti liko Klaipėdos uoste ir dabar nazių sulaikyti. Nazių prižadėtos Lietuvai teisės prie Klaipėdos uosto pasirodo bergždžios.

Dalis Bata dirbtuvių Zlin mieste, Bohemijoje. Ši išplėsta batų industrija pateko Hitleriui. Darbininkai dabar bijo, kad Hitleris nukapos jų algas ir tikisi, kad pasaulinis boikotas ant vokiškų prekių paveiks ir jų gerovę.

Skoda amunicijos dirbtuvės, sakoma didžiosios pasaulyje, Pilsene, Bohemijoje irgi pateko į nazių rankas. Patekimas šių didžiųjų fabričių naziams, pagreitins Hitlerį ginklavimosi lenktynėse, ir padidina karo pavojų.

tu, Rita, jūs būsite pačiu geriausiu jo vadovu. Linkiu jums pasisekimo. Nepamirškite man parašyti į Maskvą laiško, — kalbėjo man atsisveikindamas Segalis.

"Šiandieną iš centralinio komiteto (CK) prisiuntė naują sekretorių Zarkovą. Aš jį gerai pažįstu dar iš armijos..."

"Rytoj Dimitrius atves Korčeginą. Aprašysiu Dubovą. Vidutinio ūgio. Tvirtas, muskulingas. Komsomole jis nuo aštuonioliktų, partijoje nuo dvidešimtų. Jis yra vienas iš trijų išmėstų iš komsomolų už priklausymą 'darbininkiskai opozicijai.' Mokslas su juom buvo nelengvas. Kiekvieną dieną jis suardydavo planus, apipildamas mane klausimais, atitolinančiais nuo tėmos. Tarpe Juranevos, mano artimos mokinės, ir Dubovo įvykdavo dažni susikirtimai. Pirmajam vakare, nužiūrėjęs Olga nuo galvos iki kojų, jis pastebėjo:

"— Tu nepilnoj uniformoj, sene. Tau reikalingos kelnės su skūrine sėdyne, pentinai ir kardas, o tai nei boba, nei mėsa.

"Olga nenorėjo likti skolinga ir tokiu būdu man prisiėjo juos išskirti. Dubovas rodos draugas Korčegino... Na šiandieną užteks. Miegot."

...
Kaitra išdžiovino žemę. Įkaitino iki karštumo geležines viršutinio tilto turėkles. Į viršų lipo tingūs, nuo kaitros nusilpę žmonės.

Ritą. Ji atėjo prie traukinio anksčiau jo ir žiūrėjo į einančius žemyn žmones.

Apie tris žingsnius, į šoną nuo Ustinovičos, Korčeginas sustojo. Ji nepastebėjo jo. Povilas žiūrėjo į ją su kokių tai keistu susidomėjimu. Rita buvo apsirengusi dryžėta bliuzelė ir mėlynu trumpu sijonėliu iš paprastos medžiagos, minkšta odinė striukė buvo permesta per petį. Ji stovėjo biškutį pasukus galvą ir prisimerkus nuo skaisčių saulės spindulių. Pirmą sykį Korčeginas žiūrėjo į savo draugę ir mokytoją tokiomis akimis, ir pirmą sykį jam atėjo į galvą mintis, kad Rita ne tiktai gubkomo biuro narys, o... Ir, pagavęs save su tokiomis "nuodėmingomis" mintimis, įsirdusiai šuktelėjo į ją:

— Aš jau išties valandą į tave žiūriu, o tu manęs nematai. Laikas jau eiti, traukinys stovi.

Jie nuėjo linkui tarnybinių durų, kurios vedė į peroną.

Vakar gubkomo paskyrė Ritą savo atstovu į vieną apskrities konferencijų. Pagelbininku jai nuskyrė Korčeginą. Šiandieną jiems reikalinga būtinai sėsti į traukinį, bet tas uždavinys buvo nepaprastai sunkus. Stotis laike retai išeinančių traukinių radosi galioje visagalinčio stoties komiteto, be jo leidimo niekas neturėjo teisės užėiti ant perono. Visi išėjimai į peroną buvo atyžniai dabojami. Traukinys, kimštinau prikimštą žmonių, tegalėjo paimti tiktai vieną dešimtadalį norinčių važiuoti. Niekas nenorėjo likti ir laukti išsistomis dienomis iki vėl pasirodys netikėtas traukinys. Tūkstančiai žmonių šturmavo išėjimą, bandydami dasigauti prie neprieinamų žalių vagonų. Tokiomis dienomis stotis pergyveno tikrą apgūlos stovį, ir dalykai kartais daeidavo iki muštynių.

Povilas ir Rita dėjo visas pastangas, kad patektų ant perono.

Žinodamas visus išėjimus ir įėjimus, Povilas išvedė savo sankelėivę per bagažinę. Su dideliu vargu jie dasigavo iki vagono No. 4. Vagono tarpdurėje laikydamos susikimšusią minią, stovėjo įkaltes nuo karščio čekistas kartodamas tą pačią frazę:

— Aš jums šakau, vagonas perpildytas, o ant buferio ir stogo, pagal stoties komiteto įsakymą, nei vieno neleisiu.

Prie jo veržėsi miršę žmonės, kišdami panosėn gelžkelio bilietus. Pagiežingi keikimai, šauksmai, susikimšimas prie kiekvieno vagono. Povilas pamatė, kad sėsti paprasčia tvarka ant šio traukinio nepasisėks, bet važiuoti reikėjo būtinai, antraip suirs konferencija.

Paaukęs Ritą į šalį, paaiškino jis savo veikimo planą: jis įsigaus į vagoną, atidarys langą ir per jį trauks Ritą. Kitokiu būdu prisieis likti stotyje.

— Duok man savo striukę, ji geresnė bile už kokį mandatą.

Povilas paėmęs jo odinę striukę, apsilivko ją ir perdėjo į išlaukinę kišenę naganą, palikdamas jo rankena lauke. Palikęs krepšį su reikmenimis prie Ritos kojų, nuėjo prie vagono. Be jokių ceremonijų praskyrė susirinkusius keliauninkus ir įsikibo į vagono turėklį.

— Ei, drauge, kur? Povilas žvilgtelėjo į kresną čekistą. — Aš iš apskrities Ypatingo skyriaus. Štai tuojaus patikrinsim, ar visi pas jus keleviai turi bilietus, — jis tai pasakė tokiu tonu, kuris neleidė abejoti apie jo galią. Čekistas pažiūrėjo į jo kišenių, nusišluostė rankove nuo raktos prakaltą ir at-

sakė:

— Na ir ką, patikrink, jeigu įsigausi į vagono vidų.

Dirbdamas rankomis, pečiais, ir kai kur kulokais, lipdamas kitiems ant pečių, pasikabindamas ant rankų, įsikabindamas į viršutines lentynas, apipiltas kruša keiksmų, Povilas vistiek įsiveržė į vagono vidų.

— Kur tave velnias neša, būk tu tris sykius prakeiktas! — šaukė ant jo riebi teta, kada jis, leisdamasis žemyn, atsistojo su viena koja ant jos kelių. Teta, patupdžius savo septynepūdį kūną ant apatinės lentynos, laikė išspraudus tarpkojin didelę puodynę del sviesto. Tokias pat puodynės, dėžės, maišai ir pintinės ant visų lentynų. O vagono buvo taip dušna, kad nebuvo galima net kvėpuoti.

Į tetos keiksmą Povilas atsakė klausimu:

— Jūsų bilietas, piliete?

— Ką? — atsisuko pastaroji prie taip vadinamo kontrolieriaus.

Nuo pat viršutinės lentynos pasviro kiemo tai plika kaip arbusas galva ir sugaudė kontrabasu:

— Vaska, koks čionais fruktas atsirado?

Tiesiog ant Korčegino galvos pasirodė tas, kurį matomai vadino Vaska. Tvirtas vyras su gauruota krūtine įsmeigė į Korčeginą jautiškas akis.

— Ko tu prie šios moteries kabinėties? Kokio tau čionais bilieto reikalinga?

Ant šoninės lentynos kabėjo keturios poros kojų. Savininkai šių kojų sėdėjo susikibę, energiskai čiaupnodami saulėžolių sėklas. Čionais matytis važiavo savotiška maistininukų kompanija, iš paviršiaus atrodanti ir kokius tai gelžkelio plėšikus. Nebuvo laiko kaupti daryti su jais. Reikalinga buvo būtinai

pasodinti Ritą į vagoną.

— Kiemo šita dėžė? — pasiklausė jis apysenio gelžkeliečio, rodydamas į palangę.

— Štai šitos miergynos, — nurodė pastarasis į storas kojas kavinėse pančianose.

Reikalinga buvo atidaryti langą. Bet dėžė buvo kaip tik po kojomis. Padėti kitur kur jos nebuvo galima dėl vietos stokos. Paėmęs dėžę ant rankų, Povilas padavė ją savininkėi, kuri sėdėjo ant viršutinės lentynos.

— Palaikykite, piliete, minutę, aš atidarysiu langą.

— Tai ką, svetimas daiktas kupčiaujanti? — miršusiai sušuko plioškėcianosė mērgina, kada jis ant jos kelių padėjo dėžę.

— Botka, koks tai piliėtis kelia čionais škanđalą, — kreipėsi ji prašydama pagalbos pas savo kaimyną. Pastarasis nenulipdamas nuo lentynos spyrė su koja Povilui į nugarą.

— Ei tu, kiauiliškas snuki! Išniešdink iš čionais, pakol aš tau "bilieto" nepatikrinau!

Povilas tylėdamas pernešė smūgį. Sukando lūpas ir atidarė langą.

— Drange, biskutį pasitrauk, — paprašė jis gelžkeliečio.

Paliuosudamas vietą pastūmė kiemo tai puodyne ir atsistojo prieš pat langą. Rita stovėjo prie pat vagono, ji greitai padavė jam krepšį. Numetęs jį ant tetos kelių su puodyne, Povilas pasilenkė žemyn ir, pagavęs Ritos ranką, patraukė ją prie savęs. Raudonarmietis, darantis tvarką ant perono, neuspėjo net pastebėti to prasizengimo prieš bendrą tvarką ir sulaikyti, kaip Rita buvo jau vagono. Jam nieko neliko daugiau ko daryti, kaip tik gerai išsikeikti ir prasišalinti nuo lango.

(Bus daugiau)

Rumunijos karalius Karolis (dešinė) ir princas Mikolaj peržiūri kariuomenę Buchareste. Paskutinėmis dienomis karalius Karolis pasirašė sutartį su Hitleriu, kuri leis Hitleriui kontroliuoti Rumunijos pramonę.

Ką išsinešė iš Vokietijos Bėgdami Pabėgėliai

Didžiąją vilnų išdirbystę Anglijoje, vieną ir didžiausiųjų industrijų pasaulyje, įsteigė flamiški verpėjai, pabėgę iš Francijos nuo reikšmingo persekiojimo prieš penkis šimtus metų. Dar ir dabar Canterbury mieste stovi pirmoji tų pabėgėlių pastatyta verpykla ir audynė. Daugelį kitų svarbių industrijų į Angliją atgabeno irgi iš Francijos pabėgusių persekiojamų protestonų banga. Per du šimtmečius nuolatos tekanči pabėgėlių srovė gabeno iš Francijos į Angliją daile, mokslą ir nepalaužiamą charakterį.

Istorija pasikartoja. Praslinkus penkiems šimtams metų ir vėl į Angliją teka naujas kraujas, atnešantis industriją, komerciją, daile ir mokslą. Kaip paduoda lordo Baldvino vadovaujamas pabėgusių žydams iš Vokietijos „šelpti“ komitetas, pastarųjų penkių ar šešių metų laikotarpyje Anglijoje apsigyveno 12,000 vokiečių. Šie vokiečiai, kurių dauguma yra Vokietijos žydai, įsteigė Anglijoje naujos rūšies fabrikus ir naujas industrijos šakas. Netoli 350 tūkst. žmonių yra puikiai mokslininkai, dabar dirba Anglijos universitetuose ir naujų atradimų laboratorijose. Penki iš pusketvirtos šimto mokslininkų už įvairius pasiekimus yra apdovanojami Nobelio premijomis. Vienas iš jų yra žmogus, kuris atidengė sintetinio cukraus gamybą, kitas atrado sintetinės gumos gamybą, o kiti keturi Vokietijoje buvę vyriausieji vadojo ligos tyrinėjime. Nuo teroro pabėgę Anglijoj darbuojasi ir tas žmogus, kuris Didžiojo karo metu daug pasitarnavo Vokietijai, su pasidavęs kaip galima gauti iš oro azoto, didžiai reikalingo sprogstamoms medžiagoms. Čionai darbuojasi ir iš Vokietijos pabėgęs didžiausias paukščių migracijos ekspertas.

Du iš svarbiausių Vokietijos mokslininkų dabar dirba Anglijos karo ministerijoje, bedarant su dujomis įvairias peržvalgas. Kitas Vokietijos mokslininkas, dabar dirbęs su jaunu kanadiečiu mokslininku, išrado garsams sekti aparatą, su kuriuo gali pajauti orlaivį jam esant už 44 mylių. O kur garsiausias pasaulyje matematikas Einšteinas, didysis rašytojas Tomas Mann, garsusis muzikas Bruno Walter, filminkas Pommer ir didžioji aktorė Bergner? 830 pirmos klasės mokslininkų apleidė gimtąją šalį, išsikirstę po pasaulį. Iš jų daugelis apsigyveno Anglijoje. Su jais atplaukė į Angliją nauji amatai, naujos industrijos, mokslas ir daile.

Leipę buvusi didžiausia pasaulyje brangiųjų kallių išdirbystė, turėjusi didžiausias rinkas, beveik visiškai pervežta į Angliją. Tris ketvirtadalius žaizlių išdirbystės Vokietijos žydai taip pat atgabeno Anglijon. Šimtai vyrų ir moterų pietų Vokietijoje dirbusių žaiztus dabar dirba

Anglijoje. Jie atsivežė ne tik industriją, bet ir klientus, kuriuos turėjo įvairiose šalyse. Pavyzdžiui, prieš fašizmo įsigalėjimą Vokietijoje, Anglija beveik neturėjo odinių ridikulių išdirbystės, o dabar jau veikia du fabrikai su 1,350 darbininkų. Išaugo ir daugelis kitų smulkių industrijų, kurias atsigabeno iš Vokietijos pabėgę žydai ir vokiečiai. Apskaičiuojama, kad šale tų 12,000 Vokietijos pabėgėlių, naujai įsteigtose fabrikuose dabar dirba ir 16,700 anglų. Tai nauji užsiėmimai ir pramonė, kurios Anglija būtų neturėjus.

Plaukiant į Angliją naujiems emigrantams su pramone, su prantama, kelia galvą ir antisemitizmas, bet tūli žmonės deda visas pastangas aiškindami, ką tie emigrantai atgabeno, kiek padarė šaliai naudos ir antisemitizmas kiek mažėja. Šiuo metu Europoje yra veiki milijonas pabėgėlių. Trys šimtai tūkstančių Vokietijos žydų ir 50,000 vokiečių; virš 300,000 ispanų; apie 40,000 italų; virš 50,000 čekų ir Sudetijos vokiečių. Tai žmonės išrauti iš savo tėvynių ir sudaranti didžiausią visų istorijoj pabėgėlių bangą. Jie išalkę, apiplyšę ir medžiojami kaip žvėrys, bet jie turi ir šviesiąją tragedijos pusę. Pabėgę užsienin vysto mokslą, amatus, industriją, o naziai Vokietijoje pasiliko tikta keletą mokslininkų, būtinai reikalingų karo industrijai, ir jiems suteikė vardą „arijonų garbės.“ Dauguma išbėgo užsienin ir su savim išsinešė iš Vokietijos puikiausius patyrimus, mokslą, daile, amatus ir pramonę.

Pagal M. Halton
Lietuvos Prez. A. Smetonai Pasiūsta Telegrama

Telegrama
Lietuvos Prezidentui
Antanui Smetonai
Kaunas, Lithuania.

Kanados Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti varde 3,700 organizuotų Kanados lietuvių siūlome ir reikalaujame Lietuvos vyriausybės greitai prisidėti ir veikti sudarymui bendrą valstybių bloko, prieš Hitlerio nazių grobimą Europos valstybių, gynimui Lietuvos Nepriklausomybės nuo fašistinių agresorių.

Mes reikalaujame imtis griežtos kovos prieš voldemarininkus — Hitlerio agentus Lietuvoje.

Kanados lietuviai vieningai ir visokeriopa remsiame gynimą Lietuvos Nepriklausomybės nuo fašistinių agresorių. Kaptuliuavimą agresoriams, valstybių grobikams, mes smerkiame.

P. Kovaitė
Sekretorė
Už K.L.K.L.L.G.
P. O. Station „D.“ Box 44,
Montreal, Que.

Iškilmingai Paminėta Moterų Diena

WINNIPEG, Ban. — Winnipigo ir St. Boniface lietuviškos moterų kovo 19 dieną vakare Winnipigo lietuvių klube paminėjo tarptautinę moterų dieną. Koncertinę programą dalį išpildė maži ir staugusieji. Koncertinė programa buvo sekanti:

Birutė Buzonienė pagrajino, V. Buzonas smuiku pagriežė vengrišką šoki, brolis ir sesutė Bukauskai pašoko, toliau dvi sesutės Lepeckaitės, Birutė Jasilionytė ir B. Buzonaitė, apsirėdę šokilių rūbais gražiai pašoko. Vėliau vėl pasirodė brolis su sesute Buzoniukai — brolis grojo smuiku, o sesutė padainavo. B. Vidrukiene padeklamavo vieną eilėraštį, o Normanas Steponavičius padeklamavo du eilėraščius. Draugė Jasilionienė ir E. Plekaitytė, viena apsirėngus vyriškai, o kita moteriškai gražiai pašoko. Joms grojo draugas J. Martinonis. Jos labai prijuokino publiką. Toliau deklamavo draugas Klusas, o po deklamacijos draugės Lapeškieienė ir Buzonienė padainavo. Taip pat padainavo ir draugė Samulaitienė.

Pabaigus programą, kalbėjo draugė Samulaitienė, nušviesdama moterų padėtį Sovietų Sąjungoj ir kitose šalyse.

Po prakalbos buvo suvaidinta keturių veiksmų komedija „Ponas Dauganoris.“ Dauganorio rolę vaidino Lepeška, kuopikliausia atlikdamas rolę. Raštininko rolę vaidino J. Morkūnas, sūnaus — J. Rimkus, dukters — Samulaitienė, tarnaitės — Buzonienė, žydo — Jasilionis, senesnės Zosės — Urbonienė, jaunesnės Zosės — Bukauskienė ir jų tarnaitės — Buzonienė. Visi vaidintojai atliko roles gana gerai. Girdėjau iš pačių vaidintojų, kad jeigu geras superlis, tai gerai ir vaidinti. Už tai kreditas tenka draugui K. Plečkaičiui.

Svečių buvo pilna svetainė. Atrodė, kad koncertinė programa ir veikalai visi buvo patenkinti. Už gausų atsilankymą, višiams pasidabavusiems ir programos pildytojoms moterų vardu tariu aciū. Taipgi, kaip matot, winnipegiečiai nesnaudžia, kovo 26 dieną rengiasi padaryti parengimą, kuriame perstatys ne vieną veikalą, bet tris. Žodžiu, winnipegiečiai darbuojasi kiek gali.

Beje, balandžio 11 dieną turėsimė bazarą. Pelnas eis padengimui svetainėi padarytų išlaidų. Padaryti bilietai, kurie išsiuntinėjami į kitus miestus ir kempes. Tikimės, kad draugai ateis mums į pagalbą ir parems bazarą.

M. Purienė
Koncerto Pirmininkė
PLATINKITE IR UGDYKITE „LIAUDIŲ BALSĄ“

Skaitytojus

Gerb. Liaudies Balso skaitytojai ir skaitytojos! Labai nuosirdžiai prašome priimti domėn, kad siunčiant administracijai laiškus pakeitimui savo adresu, kuomet persikeliate į kitą vietą gyventi, būtinai reikia pažymėti ir savo seną adresą. Priešingai, sunku surasti adreso keitėjo vardą, ypatingai, jei persikelia į kitą provinciją, tai viena. O antara, dažnai pasitaiko, kad ta pavardė yra net keli skaitytojai, tuomet jei nėra pažymėta seno adreso, absoliutiškai negalima žinoti, kuris iš tų keičia savo adresą. Gi nepastebėjus, kad yra du ar keli skaitytojai ta pavardė, kartais pakeičiama visai kitam žmogui.

Taipgi atsinaujindami prenumeratą, patys ar kiti draugai siųsdami pinigus, apart pavardės, pažymėkite ir adresą del tų pačių virš minėtų priežasčių.

Tuo pačiu sykiu norime priminti, kad gerbiami Liaudies Balso skaitytojai nevilkintumėte atsinaujinimo prenumeratų. Pasiuntus paraginimus, kada užsibaigia prenumerata, beveik su mielu noru atsinaujina. Bet jei tai būtų padaryta per paraginimų, tuomet susitaupyty laikui administracija ir lėšų, kurios susidaro už pašto ženklus ir atvirukus. Skaitytojas kiekvienas gali lengvai matyti kada jo prenumerata užsibaigia. Tą parodo prie adreso dešinėj pusėj numeris. Pav., šis L. B. nr. 316, o jei ant jūsų adreso numeris 314, tai reikia jau savaitė laiko, kaip jūsų prenumerata pasibaigė. O jei su šiuo nr. ant adreso numeris 218, reikia už savaitės pasibaigis ir t.t.

Tikimės susilaukti geriausių kooperacijos iš gerbiamųjų skaitytojų visais viršų pakeltais klausimais. Tuomi padėsite sutaupti daug laiko ir bereikalinių išlaidų.

L. B. Administracija

Iš Vasario 16 Dieną Atsibuvusių Šokių

EDMONTON, Alta.—Edmontono Lietuvių Komitetas už demokratiją, Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių progą, vasario 16 dieną surengė šokių vakarą, kuris visapusiškai gerai pavyko. Nors buvo labai nemalonus oras, labai šalo ir siautė didelės pūgos, bet per tas pūgas atėjo į šokių vakarą kaip miestiečiai, taip ir tolesnė apylinkėse gyvenantieji lietuviai.

Susirinkę vakarėlin visi buvo geram ūpe, bet stebėjosi kodėl muzikantai neatvyko. Truputį pasidarė lyg ir nerami nuotaika. Tačiau vakaro vedėjas greitai surado kitus muzikantus ir viskas grįžo į normales vėzes. Salė užbaigė pripildyti kitataučiai, bet visi be skirtumo linksminosi ir smagiai praleido laiką.

Taip pat tenka pasidžiaugti ir tuom, kad svečiai suvalgė visas saldaines ir užkandžius, nors sulyg komiteto numatymo atrodė visko per daug. Komitetas labai

„La Pasañaria“ (kairėj), nufotografuota jai atvykus į Paryžių. Francijos valdžia jai neleido apsisistoti Paryžiuje ir išsiuntė į pietinę Franciją.

dėkingas draugėms L. Devenienei ir P. Armonienei už gerą pasidabavimą ženklielių platinime.

Pasibaigus vakarėliui publika nenoriai skirstėsi į namus ir pagėidavo, kad netolimoj ateityj komitetas surengtų kitą tokį pasilinksminimą. Nors vakarėlis buvo rengiamas ne pelno sumetimais, bet paminėjimui Lietuvos nepriklausomybės, tačiau liko ir pelno. Padengus pusėtinias išlaidas, komitetas gavo \$16.86 pelno. Komiteto nuožūra iš tos sumos penki doleriai priduoti šelpimui iš Ispanijos grįžusių karių. Tie pinigai įteikti Ispanijos kovotojų globėjams Empire teatre, laike atsibuvusių prakalbų.

Komiteto Koresp. RODNEY APYLINKĖS LIETUVIŲ GYVENIMAS

RODNEY, Ont. — Prieš porą metų šioj tabako augintojų apylinkėj pradėjo kurtis lietuvių kolonija. Keletas lietuvių nusipirko nuosavas tabako farmas, kiti stojo auginti tabaką pas savininkus iš pusės, o kiti už algą uždarbiavo ant farmų. Rodės, kad augs lietuvių kolonija, bet šiais metais gerokai sumažėjo. Štai, Undraičiai išvyko ant A. Gutauskos farmos, Stradažiūnai nusipirko nuosavą farmą netoli Londono, Rušinskai apsisistojė netoli Strafordville miestelio, o A. Grabštas, kuris buvo puikiai įsitaisęs tabako ūkį, turėjo masinas, gerus budingus ir viską kas reikalinga geram augintojui, nieko nepaisydamas pardavė ūkį, teisingai, kad tos apylinkės žmonės neramūs ir nedraugiški. Žinoma, kur kas myli, ten ir važiuoja.

Bet kad yra žmonių negerų, tai tur būt visi žino čionai įsigalėjusį vieną anglą. Tas anglas del savo sukumo tur būt yra žinomas ne tik lietuviams, bet ir visos šios apylinkės gyventojams. Jis kalba gudriai ir lapė, bet ką jau pagriebia, tai gatavas kailį numat. Neseniai jis išprovokavo savo farmose augintojų muštynes, tąsė juos po teismus, užarėstavo tabaką, čekius, automobilių ir pagaliau už vieną čekį, kurį jis pats išreikalavo norėjo įkišti ant dešimties metų į kalėjimą. Tas sukūšis visą savo turtą užrašęs ant savo moters. Tuo pačiu laiku valdo tūkstančius tūkstančių ir suka kiek galėdamas ir apiplėšia mūsų tautiečius. Lietuviai turėtų perspėti savo pažįstamus, kad nereikia turėti su tuo akiplėša jokių reikalų.

Šiaip lietuviai sugyvena draugiškai ir gyvenimo aplinkybėmis yra pusėtinai patenkinti.

Vietinis

Laukia Kisieliaus Serga Draugė Naurienė

MONTREAL.—Draugė Naurienė keli metai susimušė kaktą. Toj vietoj pradėjo augti skaudulys. Kovo 18 dieną padaryta draugei operacija. Viskas gerai pavyko. Linkiu draugei greičiausiai pasveikti.

E. V.

Žinios iš Fort William

Lietuvių Literatūros Draugijos vietinė kuopa buvo susaūkus specialj susirinkimą tikslu iširti padėtį ir vietos lietuvių nuomonę kas link įsteigimo pašalpinės draugijos šioj apylinkėj.

Susirinkime buvo perskaityta SDKLSPD konstitucija ir laiškas iš Centro komiteto. Ilgai tęsėsi diskusijos, kuriose reišėsi nuomonė, kad čionai labai sunku sudaryti pastovią valdybą, taip pat neįmanoma laikyti reguliariųjų susirinkimų ir prie esamų sąlygų sunku apsimokėti narines duokles. Taip pat dažniausia drabant atskirtiems nuo geros komunikacijos sunku laiku gauti autoritetingi liūdiėjimai apie ligą ir sunku apie ją pranešti. Iš to paskui gali kilti visokių nemalonių.

Susirinkime paaiškėjo, kad įvairiom kuopom priklausančių čionai yra apie penki nariai. Taip pat už asmenys pareiškė norą tuojau įstoti į draugiją ir apie dešėtkas pagėidauja įstoti vėliau. Todėl išrinkti du draugai, kurie istirs kuopos įsteigimo galimybes ir patieks Toronte esamam centrai visas žinias.

Pavasaris, Pašalpa ir Darbai

Vos pradėjus sniegui šiek tiek tirpti vidurdieniais, gatvėse jau matosi naujai atvykę žmonės, nesini ant pečių tarbas. Tai reišėkia, kad jau prasidėjo važinėjimas prekiniiais traukiniais, nežiūrint to, kad pirm dviejų mėnesių čionai nebus jokių darbų. Bet patarlė sako — geriau anksčiau. Juk kelionė nieko nekainuoja, saulutei kiek atšilus, dienos metu galima prieš ją išsimiegoti, nors ir ant sniego, o naktis galima pravaikščioti.

Pakiausus ko jie atvažiavo žiemos metu palikę savo šeimynas ir ūkius, atsako, kad nėra kas veikti namie. Suprask, nėra ko valgyti. O čia kompanijos jau pasiskelbė per laikraščius, kad ateinančią vasarą kirs 170,000 kordų popiermalkių. Gad tiek ir nekirs, bet paskelbė tokj kiekį, kad sutraukus daugelį darbo jėgą.

ŠIS TAS IŠ WINNIPEGO

Kovo 20 dieną įvyko Winnipigo lietuvių moterų susirinkimas, kuriame buvo plačiausia apsarstytas vaikų mokyklėlės reikalas. Paaiškėjo, kad mokyklėlė šiuo laikotarpiu beveik apmirus. Nežinia kas kaltas. Atrodo, kad šalta žiema, nes daugelis mažųjų sirgo ir del tos priežasties negalėjo atsilankyti į mokyklėlę. Tačiau į meno pamokas mažiejį iankosi neblogai.

Klaidos Atitaisymas

Liaudies Balso 308 numeryje, straipsnyje „Kanados Lietuviai Gelbsti Winnipegiečiams“ įvyko nemaloni klaida, būtent, iš Edmontono aukotojų praleista F. Ransath, aukavęs 25 centus ir paskelbta, kad J. Kirdeikis aukavo 5 centus, o turėjo būti 10 centų, ir Mrs. Edmontonienė aukavo 5 centus. B. Ramoškaitė, aukavusi 50 centų buvo pavadinta Ramanauskaite.

Taip pat 312 numeryje buvo paskelbta, kad per draugą P. Gutauską Mackenzie lietuviai paėkavus 5 centus B. Ramoškaitė kavė A. Petniūnas. J. Paškevičius aukavo vieną dolerį, o buvo paskelbta, kad du. Tas įvyko per greitą darbą ir neatsargumą, už ką draugų atsiprašau.

Su draugiška pagarba.

M. Vidrukas

Norinti pirkti, parduoti, išmainyti ar apdrausti savo turtą, visumet rasite labai gerą pasiūlymą mūsų raštinėje

E. COTE
166 CHURCH AVE.
VERDUN
Montreal Tel. York 1865

gos pervirsi. Joms reikalingos darbo jėgos pervirsi, ypatingai dabar, kuomet jos pasimoję nukirsti miškų darbininkams 30 nuosimčių uždarbių. Tad ir vilioja naujus, cento neturincius neorganizuotus darbininkus, o senems lumberdžekiams, kurie bemaž visi dabar gyvena ant pašalpy, kompanijos su miesto ponų pagalba grumoja atimti pašalpas pirm prasidėsiant miškuose darbams. Kompanija supranta, kad kada didžiulė industrinė armija bus alkana, tuomet balti ir raudoni grūsės į darbus ir nestatys užmokescio klausimo.

„ačiau taip galvodami apsirinkma. Ne, ponai, tiktai šuo alkanas lagamas! Visi ženklai rodo, kad smetet miskuose darbų bus daugiau negu pernai, tik klausimas uz kokj atlyginimą dirbsime? Man atrodo, kad misų darbininkai yra kovingiausia proletariato dalis šioje šalyje ir šis pavasaris tai parodys.

Iš LLD Susirinkimo

LLD vietinės kuopos šio mėnesio susirinkimas buvo gana skaitlingas: dalyvavo daug narių ir apie penketas draugų, nepriklausančių draugijai. Keletas pareiškė, kad pradėję dirbti įstos į draugiją. Paaiškėjo, kad šio vajuas laiku gauta į draugiją dar tiktai du nauji nariai. Bedarbės pasekmėje vajuas komitetas nutarė naujus narius priimti dalinai užsimokant duokles.

Susirinkime buvo išrinktas delegatas į Daily Clarion vajinininkų komitetą.

Ukrainų namo komitetas atskreipė laišku į lietuvius, turincius tame name patalpą, kad prisidėty prie namo palankymo ir mokėty po tris dolerius nuomos kas mėnuo. Susirinkimas nutarė mokėti nuomą. Taip pat susirinkimas nutarė pasveikinti su dviem doleriais ispaniečių nauđai rengiamą koncertą.

Draugas T. Ruzas Sanatorijoje

Neseniai aplankiau draugą Ruzą, aktyvų aldiety, kuris trys mėnesiai kaip nesikelia iš lovos. Guli ligoninėje. Pažiūra nebloga, tai sveikata pradeda pergalėti ligą. Ligonis neblogai atrodo, bet gydytojai sako, kad gydymas užsėtę dar bent kelis mėnesius.

Kadangi draugas nesuvėlavo įstoti į pašalpinę ir LLD, tai sako yra kas sušelpia ir atlanko. Ką jisai mano apie draugijas, pats žadėjo parašyti į Liaudies Balsą.

Daug Serga

Siuo laiku daug serga Winnipigo ir St. Boniface lietuvių. Teko aplankyti šiuos draugus: Paknį, Petronį ir P. Gutauską. Taip pat jau 10 mėnesių kaip serga A. Valiauga. Pastarasis draugas randasi labai sunkioj padėtyj. Kuriems aplinkybės leidžia, draugai aplankykite jį. J. Valiauga radasi Grace ligoninėj. Taip pat sunkiai serga mūsų senas veikėjas draugas K. Ginkus. Jis randasi savo namuose.

Visiems sergantiems linkiu greitai pasveikti.

M. Purienė

Pranešimai

Toronto, Ont.

Smagūs šokiai

Ateinantį šeštadienį, balandžio 1 d., 6 Denison, Lietuvių Literatūros Draugijos kuopa rengia šokių vakarą.

Iš daugumos girdisi nusiskundimų, kad kada šeštadieniais statomi veikalai, o paskui seka šokiai, tai dėl šokių lieka mažai laiko. Todel šį šeštadienį visi atsilankykite ir pasižoksite kiek tik kam patiks.

Šokiams bus gera muzika, kuri grieš lietuviškus ir kitokius šokius.

Ižanga su drabužių padėjimu 20 centų.

Pradžią 8 val. vakare.

Rengėjai

Bangos Choro Komiteto Nariams

Ateinantį ketvirtadienį, kovo 20 d. 8 val. vakare, 6 Denison Ave., atsibuvo svarbus Choro Komiteto susirinkimas.

Visi privalote pilnai atsilankyti ant laiko.

Pirmininkas

Winnipeg, Man.

Susirinkimas

Šiuomi pranešame visiems Winnipeg bei apylinkės lietuviams, kad Winnipeg lietuvių svietinės komitetas šaukia visuotinę susirinkimą, kuris įvyks lietuvių svietinėje 240 Manitoba Ave., sekmadienį, balandžio 2 d. 2 val. po pietų.

Visi ir visos prašomi atsilankyti. Turėsime daug svarbių reikalų aptarti, taip pat išgirsite ir salės komiteto raportą. Turėsime perrinkti ir svietinės komiteto.

M. Vidruk

W.L.S.P.K. Pirminink.

Montreal, Que.

Perstatymas

Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija rengiasi perstatyti plačiai išgarsėjusią Jungtinių Valstijų lietuvių kolonijoje keturių veiksmų melodramą "MIRTŲ VAINIKAS."

Veikalas gana įdomus ir turiningas, kokie montrealiečiai dar nematė.

Veikalas bus perstatytas sek-

SKAITYKITE KNYGAS

Knygos Veda į Apšvietą — Apšvietą į Laimėjimą
L.L.D. Kanados Veikiantis Komitetas Skelbiame
Sekančių Knygų Išpardavimą:

GAMTA ir ŽMONĖS — Parašyta M. Iljin.

Si knyga dar neseniai parašyta ir jau su didžiausiu įdomumu skaitoma įvairių tautų milijonų žmonių. Jos turiningumu, įdomumu ir geniališku, gabiu parašymu stebisi M. Gorkis ir kiti pasauliniai rašytojai. Knygoje atidengiamos įvairios kovos formos su gamta, del žmonijos gerovės.

Knyga iš 320 pusl. Kaina \$1.50. Dabar parsiduoda už \$0.75

POVLAS JURKA — Mikas Rasoda.

Tai labai įdomi apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Joje skaitytojas randa ne tik aprašymą šiuo metu, romanų, bet ir naudingų pamokymų.

Knyga 318 puslapių. Kaina \$1.00. Dabar parsid. už \$0.50

ISTORIJA KLASIŲ KOVOS AMERIKOJE — A. Bimba.

Si didžiulė knyga, nors mūsų neskaitytos tautos autorius rašyta, šiandien skaitoma skaitlingųjų tautų darbo žmonių, kaip brangiausias istorinis veikalas, kuris atidengia Amerikos darbo žmonių kovų eiga. Šioje knygoje skaitytojas kaip veidrodyje mato Amerikos darbininkų kovas nuo pat Amerikos atsiradimo ligi 1925 metų.

Knyga 608 puslapių. Kaina \$2.25. Dabar parduod. už \$1.00

JANONIO RASTAI.

Šio jauno vos 21 metų gyvenusio poeto raštai jau virš dešimties metų atgal rašyti, bet savo turiningumu, gabia rašyba, vaizdingumu dar ir šiandien yra puikiausiu vadovėliu daugeliui pradedančių ir jau praktikuojančių rašytojų. Knygoje telpa aprašymas Janonio gyvenimo, apysakų ir didžioji knygos dalis — darbininkiškos eilės.

Knyga 112 puslapių. Kaina \$0.75. Dabar parduod. už \$0.25

Platintojams duodame 10 nuosimčių nuolaidos. Kas su užsakymu prisiųs ir pinigų už knygas, tiems persiuntimą apmokėsime. Pavieniems asmenims kreditan nesiunčiame. Mažesnius užsakymus galite siųsti pašto ženklais.

Užsakymus adresuokite L.L.D. K.V.K. sekretoriaus vardu: K. Kiliševičius, P. O. Station "D," Box 44, Montreal, Que.

LLD 162 Kp. Susirinkimas

TORONTO, Ont. — Pereitą sekmadienį, kovo 26 dieną, 6 Denison Ave., atsibuvo LLD 162 kuopos mėnesinis susirinkimas. Susirinkimas praėjo gana gyvai ir apsvartė nemažai visokių darbo klasės liečiančių reikalų. Iš svarbesnių galima pažymėti šie:

LLD Vajus

Sulyg finansų sekretoriaus pranešimo, tai kuopos valdybai priduoti 4 nauji nariai. Peabejo-nės, gal vadininkai turi daugiau gavy, kurių dar nepridavę kuopos valdybai, nes didesnę pusę vajininkų nedalyvavo susirinkime, matyti, renka naujus narius.

Kaip teko girdėti iš pačių vajininkų pranešimų, tai iki šiol vajininkai dirbo be jokių planų — kiekvienas sau. Gal iš tos priežasties neperdaug pasekmū-gai ir progresuoja vajus. Bet valdyba pasižadėjo su vajininkais greitai laiku susirinkti ir išdirbti pasekmingesnius veikimui planus.

Kol kas, tai V. Žilinskas stovi pirmoje vietoje naujų narių gavime ir kaip matytis, tai draugas tos garbingos vietos nenori niekam užleisti.

Daily Clarion Vajus

Kartu su naujų narių gavimu į LLD vedamas vajus ir iškolektavimui atsilikusių narių duoklių. Kaip iš pranešimų matytis, tai tas darbas pusėtinai eina.

Daily Clarion atstovas, draugas V. Strazevičius, kuris buvo pasiūstas nuo mūsų kuopos į atsilikusių konferenciją, išdavė raportą. Pranešė, kad toj konferencijoje, kur buvo susirinkę nuo visokių progresyvių organizacijų atstovai, kartu su Daily Clarion Administratorium, apdiskusavę visapusiškai to laikraščio padėti ir kokią rolę jis lošia visuomenėje dabartiniuose pasaulio įvykiuose, nutarė vesti vajų už sukėlimą \$15,000 visoje Kanadoje. Ir Toronto pažangiajai lietuvių visuomenei pasiūlė sukelti \$100.00. LLD 162 kuopa priėmė tą pasiūlymą, kaip už pareigą prisidėjime prie tarptautinio vienintelio progresyvio dienraščio anglų kalba išlaikymo. To darbo pravedimui tuojau tapo išrinkta komisija, į kurią įeina: Berškis, Pajuodis, Morkis, Guoba ir Kevežienė. Reikia tikėtis, kad minima komisija, su torontiečių visuomenės pritirimu, vajų praves pasekmingai.

Žydų Konferencija

Buvo perskaitytas laiškas nuo žydų komiteto, kviečiantis atsiųsti delegatus dalyvauti jų šaukiamoj konferencijoje, kur bus diskutuojama: ar ištikrųjų žydai yra kanti, kad juos taip persekioja fašistinėse šalyse. Į šią konferenciją kaip delegatai apsiėmė dalyvauti šie draugai V. Vitkus, J. Morkis ir V. Strazevičius.

Juozas Urbšys, Lietuvos užsienio reikalų ministeris, kuriam naziai Berlyne rengia iškilmingą balių, matomai už tai, kad jis lengvai atidavė naziams Klaipėdos kraštą.

Tai yra pirmą tokia konferencija, kur susirinkę visokių tautų atstovai kartu su žydais mėgins išrišti tautinę nesantaiką. Tai gana svarbi konferencija ir norintieji sužinoti, kas bus svarstoma toj konferencijoje, neužmirškite atsilankyti į abeinantį LLD 162 kuopos susirinkimą ir išgirsti mūsų atstovų raportą.

LLD 162 Kp. Populiarizavimas

Baigiantis susirinkimui draugas J. Barčas įnešė sumanymą, pažymėdamas, kad neuztektinai įvertinami mūsų kuopos darbai, arba kitaip sakant, neganėtinai mažesnis išaiškinimas Lietuvių Literatūros Draugijos reikšmė ir jos nuveikti darbai.

Ant šio klausimo išsivystė gana gyvos diskusijos. Buvo pareikšta visokių nuomonių. Sulyg diskusijų galima padaryti tokią išvadą: neuztektinai kuopoje vedamas apšvietimo darbas, o ypač per LLD susirinkimus, kur nauji nariai galėtų prasilavinti ir būti propagandistais ir organizatoriais mūsų draugijos. Bet tas klausimas nebuvo galutinai išristas del laiko stokos, tad paliktas kitam susidinkimui plačiau apsvartyti ir išdirbti kokius nors planus.

Kuopos Korespondentas

Naziai Sukoncentravo Didelę Armiją Žveicarijos Pasiemyje

ŽENEVA, Šveicarija, Kovo 27. — Šveicarijos vyriausybė gavo pranešimų, kad vokiečiai koncentruoja daugybę kareivių Šveicarijos pasienyje, ypatinai Constance ežero apylinkėje. Viurtemberge, Vorarlberge ir pietų Bavarijoj. Apskaičiuojama, kad pažymėtose apylinkėse jau sutrauktą virš dviejų šimtų tūkstančių vokiečių kareivių. Daugumas jų apsisotojo naujai pastatytose didžiulėse kareivinėse.

Šveicarijos vyriausybė nemato didelio pavojaus šaliai, nes nu-

matanti, kad daugelis padalinių apsisotoja tikai trumpam laikui ir vyksta į rytus. Ji sužinojusi, kad jau visa savaitė kaip uždarytas civilis trafiką ant Austrijos-Italijos rubežius. Per Brenner perėjimą važiuoja ilgi traukiniai, pripildyti kareiviais ar amunicija. Manoma, kad vokiečiai gabeną ir Italiją kariuomenę, kurią vėliau pasiųs į Libiją ar Šiaurės Afriką.

Šveicarijos valdžia dar nesima mobilizacijos priemonių, tačiau ir viską žiūri su didžiausiu atsargumu. Padvigubino parubėžių sargybas ir vėl užtaisė po kelias Municho laiku padėtas minas. Taip pat pastatė į pozicijas Bazelyje, Zuriče, Schaffhausene ir kituose industriniuose centruose priešorlaivines kanoles. Reino paupy ir palei Austrijos rubežių pastyvo fortifikacijų statybą.

Šveicarijos valdžia šiuo tarpu mobilizacijos neskelbia tik delto, kad ji turi specialę apsigynimo jėgą. Turi specialų korpusą, kuriame tarnaujantieji vyrai turi ginklus ir amuniciją namieje. Reikalui ištikus per dvi valandas jie gali susirinkti reikiamam vieton ir sulaukyti priešą, kad už 24 valandų galėtų susirinkti reguliarinė armija.

Francija Neduos Italijai Nei Colio Žemės, Bet Derėsis

PARYŽIUS, Kovo 27. — Francijos ministerių kabinetas šiandien debatavo vakar pareikštus Musolinio reikalavimus Francijai ir nutarė skubiai sustiprint laivyną.

Daladieris išdėstė ministeriams radio kalbą, kurią jisai pasakys ateinantį trečiadienį Sako toje kalboje Daladieris pareikš, kad Francija neužleis Italijai nei colio savos teritorijos, bet yra linkus derėtis del politinio susipratimo.

Kiti pranešimai sako, kad neoficialis tarp Italijos ir Francijos kontaktas jau prirodęs, jog Francija pasiruošus svarstyti italams privilegijas Džibouti uoste, Etiopijos geležinkelėje ir Suez kanalo valdyme.

Dauguma Francijos laikraščių, nagrinėdami vakarykščius Musolinio kalbą, nurodo, kad yra aišku ko Musolinis nori ir atsako, kad jis negali to gauti. Tiktai dešiniųjų laikraščių dalis reikalauja Daladierį pradėti su Musolinium derybas.

Ačiū Draugijoms

FORT WILLIAM, Ont. — Ačiū Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijai už prisiuntimą man pašalpos ir pasižadėjimą daugiau sušelpiti.

Taip pat ačiū ir Lietuvių Literatūros Draugijos 15-tos kuopos nariams už atkankymą manęs ligoninėj ir už pristatymą spaudos.

T. Ruzas

LIETUVIŲ GYVENIMAS ALBERTOS PADANGĖJE

Kaip jau žinoma, 1928 metais pradėjus Kanadon važiuoti emigrantams, su jais atvyko daug ir lietuvių. Dauguma iš jų pirmiausia apsisotojo Albertos provincijoje ir iš čia pradėjo išvažnėti į visus Kanados kampus. Dėl dauguma lietuvių išsisklaidė, bet daug jų čionai ir pasiliko.

Kadangi čionai nesiranda darbų, tenka dirbti ant farmų, ta daugelis lietuvių nemylėjo dirbti ūkiuose ir pirmais metais pradėjo svajoti apie kitokius darbus. Taip ir pasileido į rytus laimė ieškoti. Vieni greitai susiradę patenkinančius darbus, o kiti neradę tenai laimės grįžo atgal vakarus ir čia apsisotojo. Bet yra ir tokių, kurie keliauja viet: iš vietos ir nesuranda kur apsisototi. Iš besimašančios grupės radosi ir tokių, kurie apsvartė kad jie tinkamiausi farmeriauti. Tokie šiokiu tokiu būdu stengėsi užsidirbti po kelis šimtus dolerių ir griebėsi už farmų. Dauguma norinčių farmeriauti čionai iš valdžios dar niekieno neužgavęs sodybas Peace River apylinkėje. Kurie iš čia apsigyvenu šių lietuvių rimtai stengėsi išlaikyti sodybose (homstead) šiandien 50 nuosimčių geriau gyvena negu tie, kurie keliauja per kempes, mainas, geležinkeliečių genges ir panašiai.

Teko patirti apie naujakurių gyvenimą Fisher Home apylinkėje, Albertoje. Čionai atsiradę apie aštuoni drąsūs lietuviai ir apie 1930-1931 metus pradėję kurtis sodybas tankiuose krūmuose, kur buvo pilna privirtusių storių medžių ir galybės kelmų. Dabar šioje vietoje randasi lietuvių kolonija. Tai graži vieta: palei koloniją tęsiasi gražus ežeras, eina kelias, o iš kitos pusės žaliuoja miškai. Namai švarūs, erdvi ir juose viešpatuoja lietuviški papročiai. Teko šioj kolonijoje būti šaltoje dienoje, kuomet šaltis siekė apie 40 laipsnių, tačiau niekas nuo jo nekentėjo, visi buvo judrūs ir linksmūs.

Tiktai apgailėtina, kad šią gražią koloniją ištiko didelis nemalonusas. Edmontone iš miesto gaunamos pašalpos gyveno R. šeima, susidedanti iš tėvų ir trijų mažamečių vaikūčių. Miesto valdžia kažkodėl pradėjo persekioti minimą šeimą ir norėjo deportuoti Lietuvon. Šeima pajutus pavojų ir nuvykus į minimą koloniją apsigyveno pas J. Jančių, kuris nekuri laiką užlaikė šeimą ir šelpė. Vėliau moteriškė susirado tuščią namą, jame apsigyveno, uždarbiavo ir kaimynų pagelbima gyveno. Bet ir vėl nelaimė, areštas ir gresia deportacija. Moteris suserga ir nugabinama į ligoninę. Netrukus sugrįžta, bet tinkamai neužsilaukus vėl sunkiai suserga. Vyras tuo metu buvo išvykęs rudens darbams. Begrįžtant automobilium įvyko nelaimė ir nusilaužė ranką. Vienoj stuboj atsirado du ligoniai ir maži vaikūčiai, į kuriuos žiūrint net šurpas krečia. Tai miestų tvarkos auka. Manau, kad tas turėtų visus paskatinti organizuotis, kad del morkos pašalpos nereiktų slapstytis po miškus.

Albertietis

NEW YORK, Kovo 27. — Naujai atsiradę mirtingieji uodai, kurie atkeliavo iš Afrikos yra didesniu vakarinei civilizacijai pavojum, negu Walles pavaizduotas Marso žmonių užpuolimas ant Jungtinių Valstijų, sako Rockefeller institutas.

Žmonės Užmušantieji Uodai Sudarą Didelį Pavojų

Sio instituto pirmininkas Fossdick sako, kad užpuolikai — malariją nešiojantieji uodai — užmusė 10 nuosimčių žmonių Ceara valstijoje, Brazilijoje.

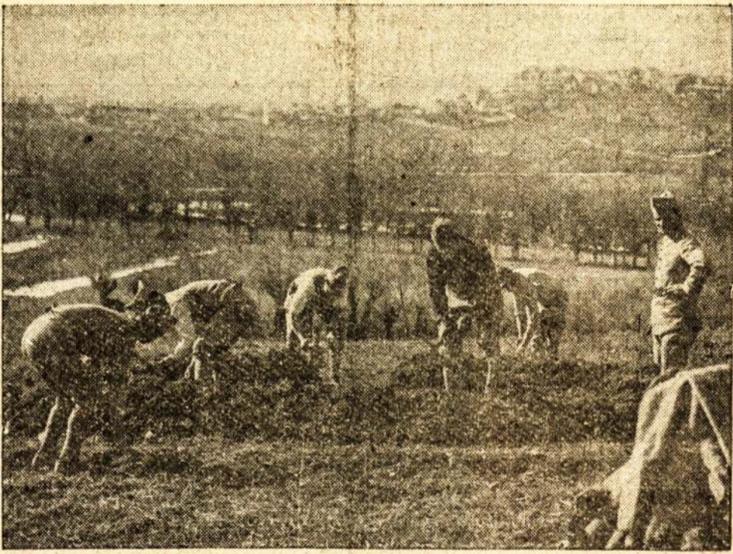
Sie biauūs uodai pereiniais metais užkrėtė malarija 50,000 Jaguaribe klonio gyventojų, Brazilijoje, arba 90 nuosimčių tenai gyvenančių. Rockefeller fundacijos institutas skiria 100 tūkstančių dolerių kovai su tų nuodingųjų uodų plėga.

Pirmiau tų uodų padermė radosi Arfikos centre, bet dabar jau atkeliavo į Pietų Ameriką. Manoma, kad juos atgabeno orlaiviai ir karo laivai.

Jeigu šių uodų atkeliavimą pavaizduoti per radio taip, kaip spalį 30 buvo pavaizduotas "marsiečių atvykimas" ant šios planetos, publikoje būtų nekile panikos, o šie uodai yra pavojingiesni, negu Welles vaizduojami marsiečiai.

Boykach & Boykach Real Estate Agent
Parduodame ir išrenduojame namus ir farmas, išskolektuojame žemės. Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus. Daugeliu lietuvių esame patarėmai.

133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Lojalistai belesiviai pristatyti prie darbo.

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Skaitykla